Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 йил чиқиши
№ 58 (13.320).
11 МАРТ 1966 йил
ЖУМА
Баҳоси 2 тийин.

КПСС XXIII съезди шарафига

ПОРЛОҚ ИСТИҚБОЛ САРИ!

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVII съезди ўз ишини якунлади. Мамлакатимиз коммунистларининг энг улкан анжумани КПСС XXIII съезди арафасида тўпланган республикамиз партия ташкилотининг бу катта йиғини қилинган ишларимизни якунлади, олға томон ҳаракатимиз программасини чизиб берди. Серқуёш республикамиз ҳаётининг туб масалаларини кенг ва атрофлича муҳокама қилди. Саноат, транспорт, алоқа, қишлоқ хўжалиги, меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини янада юксалтириш, уларни коммунистик руҳда тарбиялаш, маориф, фан, маданий қурилиш, ташкилий-партиявий ишлар соҳасидаги вазифалар — съездимиз муҳокама қилган ва истиқболларини белгилаб берган масалалардир.

Съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳисоботи юзасидан. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966 — 1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик план юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳаси тўғрисида қилинган доклад бўйича қарорлар қабул қилди.

Съезд Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ҳисобот давридаги ишини бир овоздан қониқарли деб топди.

Съезд шуни чуқур мамнуният билан қайд қилдики, Коммунистик партия улуғ Ленин васиятларига оғишмай амал қилиш, марксизм-ленинизм ғолиб байроғини баланд кўтариб, совет халқини коммунизмнинг нурли йўлларидан комил ишонч билан олға бошлаб олиб бормоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1964 йил октябрь ва ноябрь Пленумларининг қарорлари хўжалик, маданий қурилишга раҳбарликни янада такомиллаштириш, партия ҳаётининг ленинча нормаларини янада ривожлантириш соҳасида партия фаолиятида жуда муҳим босқични бошлаб берди. Партиямиз Марказий Комитетининг ўтган йили март-сентябрь Пленумлари социалистик экономикани илмий негизга қўйди, унинг жадал суръатлар билан олға бориши учун қудратли, бекиёс имкониятлар яратиб берди.

КПССнинг жанговар отрядларидан бири бўлган, курашларда чиниққан, пўлатдек тобланган Ўзбекистон Коммунистик партияси ўз фаолиятида партиявий раҳбарликнинг ленинча принципларига қатъий амал қилди, хўжалик-маданий қурилишга, идеология соҳасига ишнинг кўзини билиб, жонкуярлик билан, ташкилотчилик кўрсатиб, моҳирона раҳбарлик қилди. Хўжалик ва маданий қурилишнинг қайси соҳасига қараманг, улкан одимлар билан нақадар илгарилаб кетганлигимизни кўриб қувонасиз. Ўтган йиллар давомида ҳар олти кунда битта саноат корхонаси ёки йирик цех ишга тушди. Саноат маҳсулотининг ишлаб чиқариш ҳажми 40 процент кўпайди. Энергетика, химия, машинасозлик, рангли металлургия, газ ва нефть саноати айниқса ривожланди. Қишлоқ хўжалигимиз барқ уриб юксалди. Пахтакорларимиз етти йиллик мобайнида Ватанга 23 миллион 673 минг тонна «оқ олтин» етказиб бердилар. Фан, маданият, маориф, адабиёт, санъат ва бошқа соҳалардаги ютуқларимиз айниқса катта бўлди.

Кадрларимиз-чи? Энди улар коммунистик қурилишнинг ҳамма соҳаларига моҳирлик билан раҳбарлик қилаётган, ишнинг кўзини биладиган ташкилотчи, партия, халқ иши учун жонкуяр, садоқатли, ижодкор, талантли кишилардирлар. Съезд кадрларимизнинг етуклигини, ҳар қандай топшириқларни ҳам бажаришга қодир, онгли, интизомли, Ленин партияси ишига содиқ кишилар бўлиб камол топганликларини намойиш қилиб кўрсатди. Шу билан бирга, съезднинг ўтиши, унинг якунлари бениҳоя монолит бирликни ва жипсликни, партиявийликни, юксак интизом, маънавий покликни, партия турмушининг ленинча нормаларига ва коллектив раҳбарлик принципларига содиқликни яна бир бор исботлади. Қуруқ шовқин-сурон ўрнига, жонли, амалий ташкилотчилик кўрсатиш, дабдабабозлик, мажлисбозлик ўрнига, камтарин меҳнат ва ҳаётий раҳбарлик, сафсатабозлик ва ваъдабозлик ўрнига ҳақиқий жонкуярлик ва сўзнинг устидан чиқиш, жанговар, соғлом танқид ва ўз-ўзини танқид, ишдаги камчиликларни юз-хотир қилмасдан умумхалқ манфаатларини кўзлаб очиб ташлаш — партия ташкилотларимиз, кадрларимиз фаолиятининг асоси бўлди. Буни съезд якунлари тўла исботлади.

Ўзбекистон Компартиясининг XVII съезди, СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966—1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик план юзасидан КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳаси барча меҳнаткашларнинг туб манфаатларини ифодалайди, деб алоҳида таъкидлади. Янги беш йиллик план — партиянинг мамлакат экономикаси ва маданиятини янада яшнатишга, совет кишиларининг ўсиб бораётган моддий ва маънавий талабларини янада кўпроқ қондиришга қаратилган, совет халқларининг қардошлик оиласида коммунизм сари бораётган иттифокдош республикаларимизнинг бундан кейин ҳам гуллаб-яшнашини таъминлайдиган доно сиёсатининг ифодасидир. Докладларда, нотиқларнинг сўзларида, съезд қабул қилган қарорларда бу ҳақиқат алоҳида таъкидланди.

Серқуёш республикамиз олдида улкан вазифалар, янада порлоқ истиқболлар очилмоқда. Экономика ва маданиятимиз тараққиётининг муҳим масалаларини ҳал этиш, коммунизм кишисини тарбиялаш вазифаси партия ташкилотларидан яна ҳам ғайрат билан, юксак ташкилотчилик кўрсатиб ишлашни талаб этади. Шу билан бирга, хўжаликка, маданий қурилишга, барча совет, касаба союз, комсомол ташкилотларининг ишига партиявий раҳбарликни тобора яхшилаш, омма ўртасида сиёсий-тарбиявий, идеология ишларини юксак талаблар даражасига кўтариш, бошланғич партия ташкилотлари ишининг жонли, ҳаётий бўлишини таъминлаш — асосий вазифадир.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари ташкилий-партиявий ишларни янада яхшилашни таъмин этишлари, партия турмушининг ленинча нормаларига ва коллектив раҳбарлик принципларига қатъий риоя қилишлари лозим. Партиявий иш услуби ва методларини ҳаёт талаблари, олдимизда турган улкан вазифалар асосида тобора такомиллаштириб бориш, партия ички демократияси, танқид ва ўз-ўзини танқидни кучайтириш, маъмуриятчиликка, масалаларни ҳал этишда принципсиз бўлишга, юзакичилик, тантанабозлик кўринишларига йўл қўймаслик лозим.

Бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлик, ишчанлик қобилиятини ва активлигини ошириш, цех ва бригада партия ташкилотлари, партия группаларининг ижодкорлиги, ташаббускорлигига яна ҳам кенг йўл очиб бериш, уларни қўллаб-қувватлаш муҳим ва шарафли вазифамиздир.

Кадрлар — партиянинг олтин фондидир. Халқ хўжалиги ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида ишлаш учун ташкилотчи кадрларни танлаш, тарбиялаш, жой-жойига қўйиш муқаддас бурчимиздир. Уларни юксак фазилатлар руҳида, интизомлилик, большевикча принципиаллик, юксак ғоявийлик, талабчанлик, нуқсонларга нисбатан муросасиз бўлиш руҳида тарбиялайлик. Хотин-қиз кадрлар ҳақида алоҳида ғамхўрлик кўрсатайлик.

Партия сафларининг софлиги, мустаҳкамлиги, бирлиги учун тинмай курашайлик. Партия Устави талабларига қатъий риоя қилайлик, партиямиз сафларини коммунизм қурилишининг олдинги марраларида туриб ишлаётган, моддий бойликлар бунёд этаётган ишчилар, колхозчилар, зиёлилар ҳисобига ўсишини, мустаҳкамланишини таъмин этайлик! Ижрони текширишни бевосита текшириб борайлик, партия қарорлари, кўрсатмаларининг ҳамма жойда сўзсиз бажарилишини таъминлайлик!

«Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XVII съезди комил ишонч билан айтадики, — дейилади Резолюцияда, — республика партия ташкилоти ўз сафларининг жанговарлик қобилиятини тағин ҳам юксак поғонага кўтаради, омма билан алоқасини тағин ҳам мустаҳкамлайди, халқ хўжалигини ривожлантириш беш йиллик планининг муваффақиятли бажарилишини таъминлайди, коммунистик қурилишнинг улуғвор программасини рўёбга чиқариш учун ҳормай-толмай меҳнат қилаверади».

Коммунистлар, Ленин партиясининг жанговар солдатлари, коммунизм улуғ ишига ҳамиша содиқ бўлайлик, халқнинг булоқдек қайнаб турган ижодкорлигига, ақл-заковатига, тоғларни талқон қилишга, мўъжизалар яратишга қодир бўлган талантига, қудратига таяниб, бекиёс, улкан ишларга отланайлик! КПСС XXIII съездини муносиб кутиб олиш, ишлаб чиқаришни яна ҳам тез ривожлантириш, янги-янги резервларни топиш ва мавжудларидан тўла фойдаланиш, янги беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани авж олдириб юбориш — партия ташкилотларининг муқаддас бурчидир.

Наманганда қурилаётган костюмбоп газламалар ва ипак комбинатида иш суръати тобора тезлашиб боряпти. Шу йилнинг охирига бориб бу ерда 80 минг урчуқли янги тикув фабрикаси фойдаланишга топширилади. Суратда: газламага гул босиш цехи қурилишидаги участкалардан бирини кўриб турибсиз. Олдинда 18-қурилиш бошқармасининг прораби Владимир Фелонов.

Е. Корниенко фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

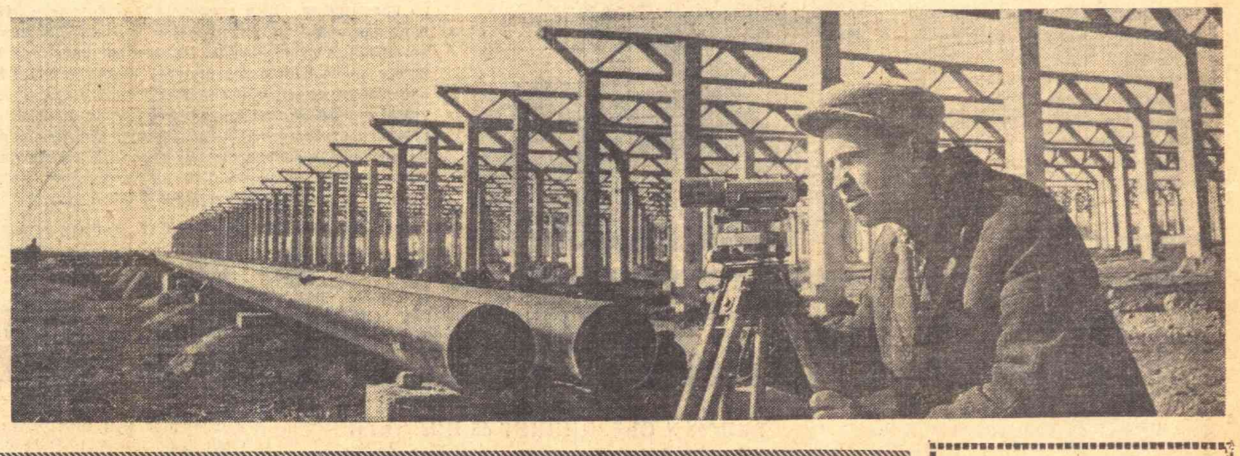

МЕҲНАТ ЗАФАРЛАРИ

НУКУС, («Совет Ўзбекистони» мухбири»). Элимизга кўпроқ балиқ консерваси етказиб бериш учун курашаётган Мўйноқ балиқ консерва заводи коллективи 2 миллион 600 минг банка балиқ консерваси ишлаб чиқариб, биринчи квартал топшириғини муддатидан илгари бажарганлиги ҳақида ғалаба рапорти берди.

Завод ишчиларидан Д. Қолмирзаева, М. Қолнева, Г. Давлетова ўртоқлар смена топшириқларини икки ҳиссадан бажариб, ишлаб чиқаришда пешқадамлик кўрсатмоқдалар.

Шу кунларда корхона коллективи меҳнат вахтасида туриб ишлаб, партиямизнинг XXIII съезди очиладиган кунгача яна 1 миллион банка балиқ консерваси ишлаб чиқариш учун курашмоқда.

Р. ЕШИМБЕТОВ.

САМАРҚАНД («Совет Ўзбекистони» мухбири). Каттақўрғондаги бўрдоқичилик базаси коллективи гўшт етиштириш биринчи квартал топшириғини ошириб бажарди. 3 минг 690 центнер ўрнига салкам 4 минг центнер бўрдоқи гўшти етиштирилди.

Самарқанд районининг бўрдоқибоқарлари ҳам биринчи квартал планини ошириб бажардилар. Улар давлатга 1969 центнердан кўпроқ гўшт топширдилар. Ҳар иккала база коллективи молларни боқиб семиртириш ҳисобига бир ярим ой ичида 5700 центнер бўрдоқи гўшти етиштирди.

Жонажон партиямизнинг XXIII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаётган Урганч районининг чорвадорлари катта ғалабага эришдилар. Улар давлатга пландаги 233 тонна ўрнига 266,7 тонна семиз гўшт топшириб, биринчи квартал планини ошириб адо этдилар.

Шунингдек, урганчликлар биринчи квартал сут тайёрлаш планини 105,4 процент, тухум тайёрлаш планини 107,5 процент бажардилар.

ТЕХНИКА СОЗ БЎЛСИН

Маннон ЖАЛОЛОВ,
Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг ёрқин йўлларини кўрсатиб берди. Биз ана шу йўлдан бориб, бултур катта ғалабани қўлга киритдик. 75 гектар бўз ерда деҳқончилик қилдик. Ер текислаш, чигит экишдан тортиб ҳосилни йиғиштириб олишгача бўлган барча иш техника ёрдамида бажарилди. Ҳар гектар ердан пландаги 16 центнер ўрнига 27,5 центнердан ҳосил кўтардик. Бригадамизда етиштирилган ялпи ҳосилнинг 90 проценти машинада терилди. Ҳар бир центнер пахтанинг таннархи пландаги 18 сўм ўрнига 13 сўмга тўғри келди. Бригадамиз 56 минг сўм ўрнига 96,5 минг сўм даромад олди. Меҳнат кунига 5 сўм 50 тийиндан пул берилди. Буларнинг ҳаммаси қудратли техниканинг шарофати.

Беш йилликнинг биринчи йилида янада салмоқлироқ ютуқларни қўлга киритмоқчимиз. 75 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 30 центнердан ҳосил олишга сўз бердик. Янги ўзлаштирилган бўз ерда бунча ҳосил олиш осон эмас. Чигит экиладиган майдонларга икки марта яхоб бердик. Ариқ-зовурларни тозалаб қўйдик. Мавжуд 2 та трактор ремонтдан чиқарилиб, культиваторлар осиб қўйилди. Сеялкалар тахт. 100 тонна минерал ўғит ташиб олинди. Далага маҳаллий ўғит чиқариш қизғин давом этмоқда.

Маълумки, фақат биз эмас, бутун республикамиз деҳқонлари ҳамма ишда техникага таянишга ҳаракат қилмоқдалар. Шу сабабли айниқса терим машиналарини янада такомиллаштириш керак. Конструкторларимиз «Ўзбекистон» маркали терим машинаси яратиб, катта иш қилдилар. Бу машинанинг афзаллиги нимада? «Ўзбекистон»нинг иш унуми яхши, пахтани тез ва тоза теради. Ишчи органлари анча такомиллаштирилган. «ХВС-1,2» барабанларини моғор босади. Уни тозалаш учун кўп вақт талаб қилинади. «Ўзбекистон» машинасидаги барабанларга махсус тўсқич ўрнатилган, уни тозалаш осон. Машинани бошқариш ҳам қулай.

Шундай бўлса ҳам конструкторларга айрим эътирозларимиз бор. Чунки, «Ўзбекистон» машинасининг ҳам айрим нуқсонлари бор. Масалан, машинанинг мотори қувватсиз, 45 от кучига эга, холос. Унга 55-60 от кучига эга бўлган мотор ўрнатиш керак. Бу шунинг учун зарурки, биринчи терим даврида моторга зўр келиб, қизиб кетади ва тез ишдан чиқади.

Яна бир эътироз шуки, машинадаги сув насоси унинг жуссасига қараганда жуда кичик. Машинани ювишга кўп вақт кетади. Бу ҳисобга олиниши, сув насоси каттароқ қилиб ишланиши керак.

Бундан ташқари, аппаратни айлантирадиган редукторнинг вертикаль турадиган 20 тишли шестерняси чидамсиз ишланган. «Ўзбекистон» машинаси ҳар мавсумда фақат бир марта ёғланади. Шу сабабдан 40 тишли шестернялари синиб кетади. Иш тўхтаб қолади. Наҳотки шундай машинани яратган конструкторларимиз буни эътиборга олишмаса?

Механизаторларнинг жиғига тегадиган яна бир нарса бор. Машинани ювган вақтда ундаги 16 барабаннинг ҳаммаси узлуксиз ишлаб туради. Ювиб бўлинган барабанларни тўхтатиб қўйишнинг иложи йўқ. Агар конструкторларимиз бунинг йўлини топишса яхши бўларди. Чунки, олдин ювилган барабанлар бошқалари ювилгунча қуриб турарди.

Охирги таклиф шуки, терим машинасига тўкилган пахтани терадиган аппарат ўрнатиш жуда зарур. Ўйлайманки, конструкторларимиз механизаторларнинг таклиф ва мулоҳазаларини ҳисобга олиб, «Ўзбекистон» машинасини янада такомиллаштирадилар.

ТЕМИРЙЎЛЧИЛАР ЙИҒИНИ

Бу беш йилликда Урта Осиё темир йўлининг кўп тармоқли хўжалиги олдига катта вазифалар қўйилган. Тахминий маълумотларга кўра, магистралда юк обороти қарийб учдан бир баравар кўпайтирилиши лозим.

Йўл бошқармасининг ходимлари очиқ партия йиғилишида КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасини муҳокама қилиб, янги беш йиллик режаларини муваффақиятли суратда амалга ошириш йўлларини белгиладилар. Йўл бошлиғи А. М. Қодировнинг докладида, транспортдаги коммунистлар ва партиясиз мутахассислар ҳамда командирларнинг нутқларида асосан ишлаб чиқаришга хизмат қилдирилиши лозим бўлган резервлар ва имкониятлар тўғрисида гап борди.

Урта Осиё магистралининг коммунистлари беш йиллик план юзасидан КПСС XXIII съезди Директиваларининг лойиҳасини маъқуллаб, йўл коллективи ўртасида беш йиллик топшириқларини кенг тушунтириш чораларини белгиладилар. (ЎзТАГ).

КУН ТАРТИБИДА — МАМЛАКАТ ПАХТАЧИЛИГИ МАСАЛАЛАРИ

10 мартда Тошкентда 1966 йилда мамлакатда пахта етиштириш ва тайёрлаш масалалари юзасидан республикалараро кенгаш очилди. Кенгашни СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, СССР Мелиорация ва Сув хўжалиги министрлиги билан СССР Министрлар Советининг Бутуниттифоқ «Союзсельхозтехника» бирлашмаси чақирган.

Кенгаш ишида мамлакатдаги пахтакор республикаларнинг қишлоқ хўжалик министрлари, шунингдек мелиорация ва сув хўжалиги министрларининг ўринбосарлари, «Сельхозтехника» республика бирлашмаларининг раислари, область қишлоқ хўжалик бошқармаларининг бошлиқлари, область совхозлар трестларининг директорлари, «Сельхозтехника» область бирлашмаларининг, область сув хўжалиги ва суғориш системалари бошқармаларининг раҳбарлари, район қишлоқ хўжалик бошқармаларининг бошлиқлари, иттифоқ министрликларининг раҳбар ходимлари ва мутахассислари, қишлоқ хўжалик илмий-тадқиқот институтларининг олимлари қатнашмоқдалар.

СССР Қишлоқ хўжалик министрлиги техника экинлари бош бошқармасининг бошлиғи Р. Н. Стоцкий етти йиллик сўнгги йили планини бажариш якунлари ва янги беш йилликнинг биринчи йилида пахта етиштиришни кўпайтириш тадбирлари тўғрисида доклад қилди.

Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри Н. Ж. Худойбердиев, Тожикистон ССР қишлоқ хўжалик министри А. Н. Мақсумов, Туркманистон ССР қишлоқ хўжалик министри Д. Бўриев, Қирғизистон ССР қишлоқ хўжалик министри М. Умуралиев, Озарбайжон ССР қишлоқ хўжалик министри М. В. Халилов, Қозоғистон ССР Чимкент область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи А. Кожамсугиров ўртоқлар хўжаликларда кўкламги экишга тайёргарликнинг бориши ва 1966 йилда пахтадан мўл ҳосил етиштиришни таъминлайдиган чоралар ҳақида ахборот бердилар.

Кенгаш қатнашчилари ғўзаларни ўсиш даврида суғориш учун ирригация-коллектор шохобчаларини, гидротехника узелларини, сув омборларини ва бутун сув хўжалиги комплексини тайёрлашнинг боришини, шунингдек мамлакатнинг суғориладиган пахтачилик зонасидаги сув камчил районларида ерларни сув билан таъминлашни ошириш чораларини турмушга татбиқ этиш масаласини муҳокама қилдилар. Ўзбекистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари С. Н. Меришенский, Тожикистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари С. З. Мирошниченко, Туркманистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари А. Н. Ниёзов, Озарбайжон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари З. А. Багиров, Қирғизистон ССР мелиорация ва сув хўжалиги министрининг ўринбосари Н. П. Юдахин ўртоқлар ана шу масалалар юзасидан ахборот бердилар.

Кенгаш ишида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. М. Матчонов қатнашмоқда.

Кенгаш ўз ишини давом эттирмоқда. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. Е. ГАНАПОЛЬСКИЙНИ «ЖАМОАТ ТАРТИБИНИ САҚЛАШДАГИ АЪЛО ХИЗМАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Жамоат тартибини сақлаш ва жиноятчиликка қарши кураш соҳасидаги хизматлари учун Тошкент шаҳар Киров район кўнгилли халқ дружиналари штаби бошлиғининг ўринбосари Абрам Ефримович Ганапольский СССР Олий Совети Президиуми номидан «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизмати учун» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 9 март. Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

З. ТЎЙЧИЕВНИ «ЁНҒИНДА ЖАСОРАТ КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ёнғин вақтида гўдак болани қутқазиб қолишда мардлик ва жасорат кўрсатганлиги учун Тошкент темир йўли Қизил тўқимачи станциясининг сув қуювчиси Зокир Тўйчиев СССР Олий Совети Президиуми номидан «Ёнғинда жасорат кўрсатганлик учун» медали билан мукофотлансин.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Е. НАСРИДДИНОВА.
Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари
Р. САХИБОЕВ.
1966 йил, 9 март. Тошкент шаҳри.

ТАРАДДУД

Ўрток Олимбой Қазақов бошлиқ бригада аъзолари бу йил 90 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 45 центнердан ҳосил кўтаришмоқчи. Бригада аъзолари кузги-қишки ишларни агротехника қоидалари ва илғорлар тажрибаси асосида амалга оширдилар. Айни вақтда экиш олди ишларини жадал суръатлар билан олиб бораётирлар. Далаларга маҳаллий ўғит чиқариб, ерларни текислаяптилар. Ариқ-зовурларни тозалаб бўлдилар.

Бригаданинг П. Разумова, Г. Нуратдинова, М. Отажонова каби меҳнатсевар аъзолари иш нормаларини камида 1,5-2 ҳиссадан адо этишиб, бошқаларга ўрнак кўрсатмоқдалар.

С. РАЗУМОВА,
Тўрткўл район, «Коммунизм» колхози.

* * *

Ж. Авлиёкулов, М. Содиқов, Ж. Раббиев, Ҳ. Бешимов, С. Фармонова, М. Гадоева ўртоқлар Қоракўл районидаги «Правда» колхозининг илғор колхозчиларидан ҳисобланадилар. Бу азаматлар чигит экиш олди ишларини бажаришда алоҳида ғайрат кўрсатмоқдалар. Булар аъзо бўлган 14-бригада кохозда биринчи бўлиб шўр ювишни тамомлади. 650 тоннага яқин гўнг жамғарилди.

Ш. АБДИЕВ.

* * *

Ургут районидаги Карл Маркс номли колхоз тамакикорлари парникларга уруғ сепишни районда биринчилар қаторида бошлаб юбордилар. Колхоз тамакикорлари қисқа вақт ичида 15 минг квадрат метрдан ошиқ парникка уруғ сепдилар.

Т. СОБИРОВ.

КПСС XXIII съезди делегатлари

ФИДОЙИ

Поезд пўлат излар устида пишқириб бормоқда. Машинист кабинасида ўтириб, поезднинг йўлини бир дам кўздан қочирмас, олдинда пашша учса ҳам пайқагудек зийрак. Машинист ҳар сафар йўлга чиққанда ўлка табиатини завқ билан томоша қилади. Ўзи поезд бошқаради-ю, Зарафшон водийсининг бойликларига ҳавас билан назар ташлайди,

Ҳа, Пётр Васильевич Жигулин учун бу йўллар кўпдан бери қадрдон. Йигирма саккиз йилдирки, темир йўл транспортида хизмат қилади. Аввал слесарь эди, кейинчалик паровоз машинистига ёрдамчи қилиб бириктиришди. Ўша кезлари ўзи мустақил поезд ҳайдашни ҳавас қиларди. Орзулари ушалди. Паровоз машинистлигини ишониб топширишди. Бир қанча йиллар давомида юк поездларини маҳорат билан манзиллардан-манзилларга элтиб борди.

Улуғ Ватан уруши йилларидан кейинги даврда мамлакатимиз темир йўл транспортида жуда катта сифат ўзгаришлари юз берди. Кўмир ёқиб ҳаракатга келтириладиган паровозлар ўрнини қудратли тепловозлар эгаллади. Бундан 7-8 йил аввал Пётр Васильевич ишлайдиган Самарқанд тепловоз депосига ҳам янги типдаги локомотивлар келтирила бошлади. «ТЭ-3» тепловозлари олинди. Бу мураккаб машинани бошқариш, ремонт қилиш усулларини зўр қизиқиш билан ўрганди, сўнгра «Стрела» деб номланувчи — соатига 140 километр йўл боса оладиган пассажир локомотивлардан ҳам самарқандликлар ихтиёрига юборилди. Пётр Васильевич бу машиналарни ҳам ўрганди. Уни бошқаришда ажойиб тажрибалар тўплади. Билганларини ҳамкасбларига ўргатиб, кўп шогирдлар орттирди.

Ўртоқ Жигулин темир йўл транспортида кўп вақтдан бери устоз машинист ҳисобланиб келади. Жамоатчи инструктор сифатида ўз тажрибаларини ҳамкасблари билан ҳамиша баҳам кўради.

Мана у ҳозир ҳам Самарқанд — Ховос участкасида пассажир составини бошқариб бормоқда. Бу участканинг паст-баланди Пётр Васильевичга беш қўлдек аниқ. Қаер дўнглик, қаерда тезликни пасайтириш керак, қаер баландлик, қаер қиялик — буларнинг ҳаммаси унга ёд бўлиб кетган. Йўл профилини жуда аниқ билиши машинистга ҳар сафар кўплаб ёнилғи иқтисод қилиш имконини бермоқда. Ўтган йилнинг ўзида 19 минг килограммдан ортиқ дизель ёнилғиси тежаб қолди. Тежалган ёнилғи ҳисобига қўшимча равишда ўнлаб составларни манзилларга етказиб борди.

Кўксида Меҳнат Қизил Байроқ ордени ва қўш медаль порлаб турган коммунист Пётр Васильевич Жигулин ўз касбининг фидойиси. У машина кабинасига чиқмаган куни зерикади. Шу касбга ихлос қўйган. Дарвоқе, унинг обрў-эътибори шу касб туфайли ортиб бормоқда. Яқинда Самарқанд область коммунистлари уни КПСС XXIII съездига делегат қилиб сайладилар.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ.

МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ

МУДДАТИДАН ОЛДИН

САМАРҚАНД. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Нурота район совхозларининг чорвадорлари ва парранда боқарлари КПСС XXIII съезди шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақанинг олдинги сафида бориб, маҳсулот етиштиришда яхши натижаларга эришяптилар. Гўшт, тухум тайёрлаш биринчи квартал планини муддатидан олдин ошиғи билан бажардилар.

Ургут район чорвадорлари ва паррандабоқарлари ҳам гўшт, тухум тайёрлаш биринчи квартал планини муддатидан олдин бажардилар. Район хўжаликлари давлатга пландаги 2770 центнер ўрнига 3100 центнер гўшт ва 400 минг дона тухум етказиб бердилар.

Шунингдек, Булунғур, Самарқанд. Иштихон район хўжаликлари ҳам гўшт тайёрлаш квартал планини адо этдилар.

150 ПРОЦЕНТ

Пастдарғом районидаги «Партия XXII съезди» колхози чорвадорлари моллар туёғини кўпайтириш, зотини яхшилаш, маҳсулдорлигини ошириш йўлида тинмай иш олиб бормоқдалар. Чорвадорлар гўшт тайёрлаш биринчи квартал планини 150 процент қилиб бажардилар.

М. КОМИЛЖОНОВ.

КПСС XXIII СЪЕЗДИ ДИРЕКТИВАЛАРИ ЛОЙИҲАСИ МУҲОКАМАДА

АМУ ШОЛИСИ

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966 — 1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съездининг директивалари порлоқ истиқболимиз режаларини рўёбга чиқариш ҳужжатидир. Бу ҳужжат совхозимиз шоликорлари томонидан қизғин кутиб олинди. Бу ҳужжат бўлимларда, бригадаларда, звеноларда, ҳатто хонадонларда ҳам муҳокама қилинмоқда.

Совхозимиз шоликорлари йил сайин янги ерларни ўзлаштириш, ҳосилдорликни кўтариш ҳисобига элимизга кўпроқ шоли етказиб беряптилар. Ўтган қишлоқ хўжалик йилида 1000 гектар майдонга уруғ ташланиб, 2534 тонна шоли кўтарилди. Ҳар гектардан олинган ҳосил 25 центнердан ошди. Давлатга 2090 тонна ўрнига 2402 тонна шоли сотилиб, йиллик план ошириб адо этилди. Ўртоқ Ж. Давлетбоев бошлиқ бўлим, Х. Бердимуродов, А. Цой ўртоқлар раҳбарлик қилаётган бригадаларда ҳосилдорлик гектарига 4-5 центнер кўпайди.

КПСС XXIII съезди Директиваларининг лойиҳасидаги «Амударёнинг қуйи этакларида йирик шоли етиштириш базаси яратилсин» деган иборалар шоликорларни янги меҳнат зафарларига руҳлантириб юборди.

Янги беш йилликнинг биринчи йилида бўз ва партовдан 500 гектар ер ўзлаштирилади. 1400 гектар майдонга шоли экилиб, 3360 тонна шоли етиштирилади. Шундан 3200 тоннаси давлатга сотилади. 1972 йилга бориб 2500 гектар бўз ва партов ерлар қишлоқ хўжалик оборотига киритилади. Шоли экиладиган майдон 3 минг гектарга етказилиб, ҳар гектаридан олинадиган ҳосил 27 центнерга кўтарилади. 8100 тонна шоли етиштирилиб, шундан 7 минг тоннасини давлатга сотишни мўлжаллаяпмиз.

Бунинг учун, аввало, ирригация иншоотларини тез суръатлар билан кенгайтиришимиз зарур. Эсимўзак канали реконструкция қилиниб, 10 кубометр ўрнига 20 кубометр сув оқадиган бўлади. Бўз ерларга сув етказиб бериш учун 500 километр узунликда канал қурилади. Шоли экинининг вақтида сув билан узлуксиз таъминлаб турилиши учун Эсимўзак каналида ва шу каналдан сув оладиган 6 та ариқда сув тўсадиган иншоотлар қурилади.

Ерларни мелиоратив жиҳатдан яхшилаш ҳисобига ҳосилдорликни кўтаришда бир оз ишлар қилинади, Минг километр узунликда зовур-дренаж қурилади. Бу тадбирлар шоликорликни янада ривожлантиришга имкон беради.

Хўжаликда техника кўпу, лекин устахона йўқ, асбоб-ускуналар етишмайди. Шундай объектларнинг қурилишига тегишли ташкилотлар томонидан етарли миқдорда маблағ ажратилмаяпти. Бунинг устига қурилиш материаллари етказиб берилмаётир. Натижада янги қурилишлар узоқ йиллаб чўзилиб кетади.

Совхозимиз ишчилари, инженер-техник ходимлари кўкламга жадал тайёрланмоқдалар. Ер текислаш, ариқ-зовурларни тозалаш ишлари тезлаштирилмоқда. Янги ерлар ўзлаштирилмоқда. Ҳозиргача 300 гектарга яқин ер ҳайдалди. Ҳайдов ва чопиқ тракторлари, плуглар, сеялкалар ремонтдан чиқарилди.

Совхозимиз ишчилари гектаридан 25 центнердан ҳосил кўтариб, бу йил камида 3500 тонна шоли етиштириш учун дала ишларини кучайтириб юбордилар.

М. ЖАЛИЕВ,
Тахтакўпир районидаги «Қораўзак» совхозининг директори.

Фото лавҳалар

Янги беш йилликда Қорақалпоғистон АССР йирик шоликорлик ўлкаси бўлиб қолади. Шу мақсадда Автоном республикадан оқиб ўтадиган Амударёнинг қуйи қисмида Тахнатош гидроузели барпо қилинмоқда. Янги гидротехника иншооти йилнинг ҳамма фаслида каналларда сувнинг бир меъёрда оқишини таъминлайди. Гидроузел тикланадиган жойда тўғон барпо қилинмоқда. Унинг устидан Нукус шаҳри томонга темир йўл ўтади. Қуриладиган тўғон суғориладиган ерлар майдонини 1 миллион гектарга етказиш имконини беради. Чапдаги суратда қурилишда ғайрат-шижоат кўрсатиб меҳнат қилаётган электр пайвандчи Михаил Гавриленко. Гидроузел қурилиши участкаларидан бирида (ўнгда).

Н. Ключнев фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

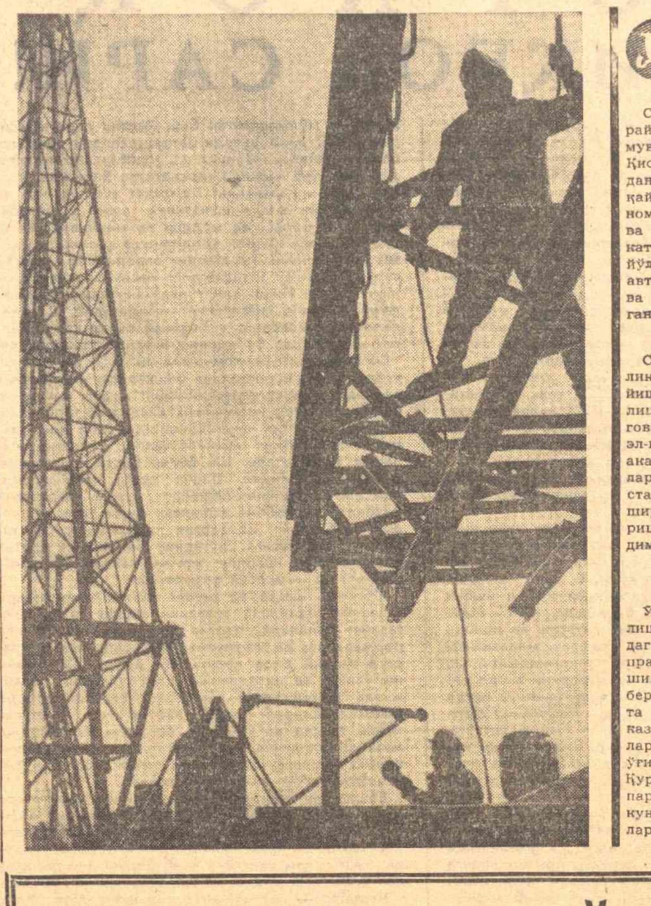

Ҳар тўғрида БИР ШИНГИЛ

Самарқанд область, Хатирчи районида йўл қурилиши ойлиги муваффақиятли олиб борилмоқда. Қисқа муддат ичида 30 километрдан ортиқ йўл ремонт қилинди ва қайта қурилди. «Москва», Ленин номли, Калинин номли колхозлар ва «Зарафшон» совхози бу ишга катта ҳисса қўшаётир. Районда йўл қурилиш ишига 30 дан ортиқ автомашина, 20 га яқин бульдозер ва 10 экскаватор сафарбар этилган.

А. ЗОКИРОВА.

Сафар ака Эргашевни нуроталиклар «Сезгир посбонимиз», дейишади. У 1926 йилда халқ милицияси сафига кирган эди. Жанговар постда ҳушёрлик кўрсатиб, эл-юртга хизмат қилаётган Сафар аканинг кўксида орден ва медаллар порлаб турибди. Милиция старшинаси С. Эргашев барча топшириқларни аъло даражада бажаришда Нурота район милиция ходимларига ўрнак кўрсатмоқда.

О. ОБИЛОВ,
Б. БОБОХУЖАЕВ.

Ўтган йили колхозлараро қурилиш ташкилоти Наманган районидаги «Қизил Байроқ» колхозида правление биноси, бир неча дала шийпони ва синфхоналар қуриб берган эди. Яқинда қурувчилар 6 та уй-жой биносини сифатли битказиб, фойдаланишга топширдилар. Улар ҳозир йирик минерал ўғит складини қуришга киришдилар. Қурувчилар бинони Коммунистик партиянинг XXIII съезди очилиши кунигача битказишга аҳд қилганлар.

М. ШАМСИДДИНОВ.

ЛЕНИН ҒОЯЛАРИНИНГ ТАНТАНАСИ

РКП(б) X СЪЕЗДИНИНГ 45 ЙИЛЛИГИ

Бундан 45 йил муқаддам Коммунистик партиянинг X съезди бўлиб ўтди. Бу съезд жуда катта тарихий аҳамиятга эга бўлди. Съезд ишида В. И. Ленин иштирок этди ва бевосита раҳбарлик қилди.

Бу вақтга келиб совет халқи чет эл босқинчиларини ва оқ гвардиячиларни Ватан тупроғидан ҳайдаб чиқариб, тинч социалистик қурилиш даврига кирган эди. Бироқ, мамлакатда аҳвол жуда мураккаб ва оғир эди. Империалистлар кураш билан қўлга киритилган тинчлик даврини хавф остида қолдиришлари мумкин эди ҳамда улар ҳали бутунлай тугатилмаган ички контрреволюцияни очиқдан-очиқ ва яширин йўллар билан фитна бошлашга, қўпорувчилик, қотилликка тарғиб қилар эди. Лекин буларнинг ҳаммаси ҳам тарих ғилдирагини тўхтата олмади. Совет кишилари социализм қуриш ҳуқуқини кураш билан қўлга киритдилар. Октябрь революцияси ғалабасидан кейинги тўртинчи йилда планли асосда социалистик қурилиш даврига қадам қўйилди. Бу вақтда жаҳоншумул тарихий аҳамиятга эга бўлган жуда кўп проблемаларни ҳал қилиш зарур эди.

Мамлакат ҳаётидаги қийинчиликлар партиянинг ичида турли партияга қарши группалар ва оқимларнинг жонланишига олиб келди. Ленинча йўлга троцкийчилар, бухаринчилар, «ишчи оппозиция» ва бошқа оппозицион группалар қарши чиқди, 1920 йил охирида бўлиб ўтган касаба союзлар ҳақидаги дискуссия даврида партияга қарши ана шу группаларнинг душманлиги ошкора намоён бўлди.

Партия В. И. Ленин раҳбарлигида халқ оммасини Совет ҳокимияти душманларига қарши курашга сафарбар қилди, партияга қарши ҳар қандай группаларни фош қилди, мамлакатдаги вайронагарчиликни тезроқ тугатиш, халқ хўжалигини юксалтиришнинг конкрет тадбирларини белгилади ва қийинчиликларни қатъият билан енга бошлади. В. И. Ленин халқнинг ижодий кучларига қатъий ишонар эди ва халқнинг порлоқ келажагига ишонган ҳолда мамлакатимизда халқ хўжалиги қайта тикланибгина қолмай, социализм ҳам қурилади, деб кўрсатди.

В. И. Ленин янги иқтисодий сиёсатга ўтиш, озиқ-овқат развёрсткасини солиқ билан алмаштириш зарур, деган хулосага келди. Партиянинг X съезди очилиш арафасида мамлакатда аҳвол ана шундай эди.

В. И. Ленин партиянинг X съездидаги докладида, «Озиқ-овқат солиғи тўғрисида»ги китобчасида, «Меҳнат ва мудофаа Советининг совет муассасаларига наказиъ»да ва бошқа асарларида ана шу хулосани ривожлантирди, конкретлаштирди. Бу янги сиёсат экономикани янада ривожлантиришга, мамлакатни индустрлаш учун жамғарма тўплашга имконият берди ва мамлакатимизда социализм қурилиши учун курашда жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Янги иқтисодий сиёсатга ўтиш партия сиёсати ва мамлакат ҳаётида кескин бурилиш эди. Тажриба шуни кўрсатдики, янги иқтисодий сиёсат капитализмдан социализмга ўтиш даврида ягона тўғри сиёсат эди.

Пролетариат диктатураси йўлига ўтиб олган ҳар бир мамлакат учун янги иқтисодий сиёсат маълум даражада мутлақо зарур эканлигини В. И. Ленин бир неча бор таъкидлаган эди. Албатта, бундай мамлакатларда янги иқтисодий сиёсат механик тарзда қўлланилмайди. балки конкрет шароитни ҳисобга олган ҳолда қўлланилади. СССРда ва бошқа социалистик мамлакатларда социализм қурилиши практикаси янги иқтисодий сиёсат халқаро аҳамиятга эга эканлигини кўрсатди. У социализм қурилиши йўлидан бораётган ҳамма мамлакатлар турли форма ва турли даражада албатта босиб ўтиши лозим бўлган сиёсатдир.

В. И. Ленин мамлакатни социалистик индустрлаш, деҳқонларнинг кўпмиллионли оммаси йирик ижтимоий ишлаб чиқариш йўлига ўтиши зарурлигини кўрсатиб берди. Қишлоқ хўжалигини ривожлантириш меҳнаткашларнинг моддий фаровонлигини ва маданий савиясини оширишнинг муҳим шарти деб ҳисоблаб В. И. Ленин саноат билан бир қаторда қишлоқ хўжалигининг ҳам юксалтирилиши учун доимо ғамхўрлик қилди. Шаҳар билан қишлоқ ўртасидаги хўжалик алоқаларини мустаҳкамловчи савдо-сотиқ, мамлакатни индустрлаш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш ўз вақтида иқтисодий сиёсатнинг асосий бўғинлари эди. Иқтисодий қурилиш муваффақиятлари туфайли мамлакатимизда «Кимкимни?» деган савол аллақачонлароқ социализм фойдасига ҳал бўлди. Совет Иттифоқида социализм тўла ва узил-кесил ғалаба қилди.

Ҳозирги даврда партия ва халқ олдида қандай асосий вазифалар турибди? Бу саволга партиямизнинг ўтган йили қабул қилган қарорларидан, айниқса КПСС Марказий Комитетининг март, сентябрь Пленумлари қарорларидан, КПСС XXIII съездининг 1966 — 1970 йилларда халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик плани Директивалари лойиҳасидан жавоб топиш мумкин.

Фан ва техника ютуқларидан бутун чоралар билан фойдаланиб, ижтимоий ишлаб чиқаришни индустриал тараққий эттириш, унинг самарадорлигини ва меҳнат унумдорлигини ошириш асосида саноатнинг янада ривожланишини, қишлоқ хўжалиги тараққиётининг юксак барқарор суръатини таъминлаш ва шу туфайли халқ турмуш даражасини анча юксалтириш, барча совет кишиларининг моддий ва маданий эҳтиёжларини тўларок қондириш янги беш йилликнинг асосий иқтисодий вазифасидир.

Партия X съездининг партия бирлигини мустаҳкамлашга қаратилган қарорлари жуда катта тарихий аҳамиятга эга бўлди. В. И. Ленин съездда сўзлаган нутқида партия ичида фракция ва гуруҳларга йўл қўйиб бўлмасликни, партиянинг пўлатдек бирлиги зарурлигини таъкидлади. Партия съезди барча фракцион гуруҳларни тарқатиб юбориш, бундан буён партия сафларида ҳеч қандай фракцион чиқишларга йўл қўймаслик тўғрисида кўрсатма берди. Съезд барча партия аъзоларининг диққат-эътиборини партиянинг бирлиги ва жипслиги социалистик қурилишни ғолибона амалга оширишнинг асосий шарти эканлигига қаратиб, съезднинг партия бирлиги тўғрисидаги қарорининг сўзсиз бажарилиши устидан қаттиқ кузатиб боришни барча партия ташкилотларига топширди. Пролетариат диктатураси системасида партия бирлиги ва раҳбарлик ролини мустаҳкамлаш учун, партия сафларини антиленинчи элементлардан тозалаш учун бу қарор жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Партиямиз В. И. Ленин кўрсатмаларига ҳамда X съезд қарорларига амал қилди, партия интизомини ва партия сафлари бирлигини бузишга қаратилган ҳар қандай уринишларга кескин хотима берди.

Съездда касаба союзлар ҳақидаги мунозарага якун ясалди. Съезд троцкийчилар, бухаринчилар ва бошқа партияга қарши группаларга кескин зарба бериб, касаба союзларнинг роли ва вазифалари ҳақидаги ленинча резолюцияни қабул қилди.

Партия X съездининг ана шу кўрсатмалари касаба союзлар фаолиятининг асосий принципи бўлиб қолди. Касаба союзлар социалистик қурилиш шароитида меҳнаткашларнинг кўп миллионли оммасини хўжалик қурилишига жалб қилишнинг қудратли қуроли ва воситасига, коммунизм мактабига айланди.

Съезднинг партия қурилиши тўғрисидаги қарори партия бирлиги учун кураш билан, социалистик давлатда партиянинг раҳбарлик ролини мустаҳкамлаш билан бевосита боғлиқ эди. Съезд тинчлик даврида партиянинг ички демократияси жонланиши, раҳбарликда коллективликнинг кучайтирилиши, партия фаолиятининг муҳим масалаларини кенг муҳокама қилиш, танқидни кучайтириш жуда муҳим эканлигини таъкидлади.

Шунингдек, партия X съезди миллий масалани ҳам муҳокама қилди. Бу масаланинг тўғри ҳал қилиниши мамлакатимизда социализм қурилишида алоҳида аҳамиятга эга эди. Помешчик-капиталистик тузумдан мерос қолган халқлар ўртасидаги тенгсизликни тугатиш асосий вазифа қилиб қўйилди. Рус пролетариати билан собиқ мазлум меҳнаткашлар ўртасида ўзаро тўғри муносабатлар ўрнатилишини таъминлаш, барча миллатлар ишчи ва деҳқонларининг социалистик қурилишга жалб этилишини таъминлаш зарур эди.

Ленинча миллий сиёсатнинг изчиллик билан амалга оширилиши натижасида ўтмишдан асар ҳам қолмади. Чор Россиясининг чет ўлкаси бўлган ҳозирги Ўзбекистон саноати кенг тараққий этган социалистик республикага айланди. Эндиликда Ўзбекистон мазлум халқларга озодлик ва тараққиёт йўлини ёритувчи Шарқдаги индустриал машъалга айланди. Куни кеча ўз ишини тамомлаган Ўзбекистон Компартиясининг XVII съезди коммунизм ғалабаси учун курашда республика меҳнаткашлари қўлга киритган жуда катта ютуқларни қайд қилиш билан бирга, янги беш йилликнинг улкан вазифаларини белгилаб берди. Янги беш йилликда Ўзбекистон халқ хўжалигининг ҳамма соҳалари янада ривожланади.

X съезддан сўнг партиямиз катта йўлни босиб ўтди ва комил ишонч билан олға бормоқда. Партия социалистик жамиятнинг объектив қонунларига таяниб. мамлакат ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришнинг, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг туб проблемаларини ҳал қилмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1966 йил 19 февралда бўлиб ўтган Пленуми қарорлари бунга ёрқин мисол бўла олади. СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг беш йиллик плани юзасидан КПСС XXIII съезди Директиваларининг ана шу Пленумда маъқулланган лойиҳаси халқларнинг туб манфаатларига жавоб беради.

КПСС Марказий Комитети февраль Пленуми қарорларидан руҳланган совет халқи зўр меҳнат кўтаринкилиги билан КПСС XXIII съездига тайёргарлик кўрмоқда. Партия ўз съездига ҳар қачонгидан ҳам мустаҳкам жипслашган ҳолда, кенг халқ оммасининг ишончи ва муҳаббатини қозонган ҳолда бормоқда.

С. НОСИРХУЖАЕВ,
тарих фанлари кандидати.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

«ИЧКИЛИКБОЗЛИКНИ ҚОНУН БИЛАН ТИЯЙЛИК»

Тошкент шаҳар Октябрь район милиция бўлими хабар қилади:

«Совет Ўзбекистони» газетасининг шу йил 22 январь сонида газетхонлар мулоҳазаси рубрикаси остида босилган юқоридаги сарлавҳали танқидий мақола район милиция ходимлари коллективининг йиғилишида муҳокама қилиниб, унда келтирилган фактлар тўғри деб топилди. Мақолада номи тилга олинган Октябрь район, Сағбон кўчаси, 221-уйда истиқомат қилувчи Низом Жўраев безорилик қилиб жамоат тартибини бузгани учун қамоққа олиниб, тергов ўтказилмоқда. Тергов тугаши билан иш халқ судига оширилади. Жўраевга нисбатан қўзғатилган жиноий ишни ўз вақтида ҳал этмай сансалорликка йўл қўйгани учун милиция ходими Ш. Усмонов қаттиқ огоҳлантирилди.

ЯНГИ УСТАВ ҚАНДАЙ БЎЛАДИ?

1935 йилда қабул қилинган колхоз Устави — колхозларнинг ишлаб чиқариш ва ижтимоий ҳаётини бошқаришни тартибга солиб турувчи қоидалар мажмуаси кўп жиҳатдан эскириб қолди. Ўтган ўттиз йил ичида совет қишлоғида катта ўзгаришлар бўлди. Колхозлар йириклашди. Ҳозир ҳар бир артель ҳисобига ўртача 2900 гектар ҳайдаладиган ер ва 3000 дан ортиқ мол тўғри келади. Колхоз ишлаб чиқаришининг техника базаси мустаҳкамланди. Қишлоқда кўплаб мутахассислар вужудга келди. Артелларнинг раҳбар кадрларига келганда эса, ўтган йилнинг бошларидаёқ колхоз раисларининг учдан икки қисмидан кўпроғи тўлиқ олий ва махсус ўрта маълумотга эга эди.

Майда хўжаликлар учун тузилган олдинги Уставга риоя қилган ҳолда ҳозирги пайтдаги йирик колхозларга раҳбарлик қилиш қийин бўлиб қолди.

Янги Устав қандай бўлиши керак? Колхоз раислари, оддий колхозчилар ҳозир ана шу масала тўғрисида бош қотирмоқдалар. Партия ва совет ходимлари, экономистлар, юристлар ҳам ана шу ҳақда ўйламоқдалар.

«Сельская жизнь» газетасида деҳқонлар учун, мамлакатимиз учун жуда муҳим бўлган ана шу масала бир неча ойдан буён муҳокама қилинмоқда.

Бу муҳокамада қандай масалалар кўтариб чиқилмоқда? Энг аввало колхоз тузумининг демократик негизларини янада мустаҳкамлаш тўғрисида гап бормоқда. Ўтган ўттиз йил ичида совет қишлоғининг маданий қиёфаси тубдан ўзгариб кетди. Илгари бутунлай саводсиз бўлган қишлоқ аҳли эндиликда тўла саводхондир. Ҳозирги колхозчиларнинг учдан бир қисми ўрта, баъзилари эса ҳатто олий маълумотга эга. Коллектив меҳнат ва жамоат ишлаб чиқаришини олиб боришда қишлоқ бой тажриба тўплади. Хуллас, колхоз ишлаб чиқариши ва ижтимоий ҳаёти соҳаларида демократик негизларни кенгайтириш ва кучайтириш учун қулай шарт-шароит вужудга келди.

Бироқ, колхозларга раҳбарлик қилишда бир неча йил давомида йўл қўйилган хатолар, хусусан маъмуриятчилик ва колхознинг майда-чуйда ишларига аралашавериш демократик негизларни ривожлантиришга тўсқинлик қилди. Янги Уставда, колхозчилар ўзларининг умумий, артель хўжаликларининг тўла ҳуқуқли хўжайинлари эканликларини аниқ ва қатъий қилиб белгилаб қўйиш, хўжаликнинг ички масалаларини фақат колхозчиларгина мустақил ҳал қила олишларини, колхозни бошқаришга деҳқонларнинг кенг оммаси жалб этилиши зарурлигини таъкидлаш керак, деган фикрлар билдирилмоқда.

Шу муносабат билан жуда йирик хўжаликларда, масалан, беш-ўнта ва ундан ҳам кўпроқ қишлоқларни ўз ичига олган хўжаликда демократия принципларини қандай қилиб тўлароқ амалга ошириш мумкинлиги тўғрисида турли мулоҳазалар бўлмоқда. Бундай хўжаликларда ишлаб чиқариш бригадалари катталиги жиҳатидан ўттизинчи йиллардаги колхозлардан қолишмайди.

Яқинда Кубань ва Украинадаги баъзи колхозларда бригада кенгашлари вужудга келди. Хўжаликни бошқаришнинг янги амалий формаси бўлган бу кенгашлар қисқа вақт ичида ўзини оқлади. Кўпгина кишилар барча колхозлардаги бригадаларда ана шундай кенгашлар тузиш ва хўжаликнинг маълум доирадаги ички масалаларини ҳал этишни ана шу кенгашларга топширишни таклиф қилмоқдалар.

Ҳозирги вақтда колхозларни бошқаришнинг раҳбарлик органлари бўлган правление ва ревизия комиссияларида ярим миллионга яқин киши бор. Ҳар бир бригадада кенгашлар тузиш эса яна камида 2 миллион колхозчини хўжаликни бошқаришга тортиш имконини берган бўлур эди.

Бошқа таклифлар орасида колхоз правлениеси ва раиси бундан буён очиқ сайлов йўли билан эмас, ҳозир йирик хўжаликларда бўлаётгани каби вакиллар мажлисида эмас, балки умумий ва яширин овоз бериш йўли билан сайлансин деган таклифлар ҳам бор.

Муҳокамада тилга олинаётган масалаларнинг яна бир муҳим группаси колхоз ишлаб чиқаришини планлаштириш ва маҳсулотни сотишга тааллуқлидир. Бу хусусда турлича фикрлар йўқ. Ҳамма ҳам КПСС Марказий Комитети март Пленумида қабул қилинган янги тартиб колхоз Уставида қонунлаштириб қўйилсин, деб ҳисобламоқда. Планлаштиришнинг Пленумда қабул қилинган янги тартибида давлатнинг колхозларга маҳсулот етиштириш тўғрисида берадиган заказларини планлаштиришдаги барқарорлик колхозларнинг ишлаб чиқаришни планлаштиришдаги мустақиллиги ва ортиқча маҳсулотни нима қилишни ўзлари ҳал қилиш ҳуқуқи билан яхши уйғунлашгандир. Шу билан бирга колхозларга қурилиш материаллари ишлаб чиқарадиган ва қишлоқ хўжалик маҳсулотларини қайта ишлайдиган ёрдамчи корхоналарни барпо қилишга имконият яратиб бериш ҳам таклиф қилинади.

Жуда кўп таклифларда колхозчиларнинг ижтимоий ишлаб чиқаришдан моддий манфаатдорлигини ошириш, колхозчиларнинг меҳнатга ҳақ тўлаш схемасини такомиллаштириш тўғрисида гап боради.

Колхозчининг моддий манфаатдорлиги икки нарсага боғлиқдир. Бир томондан, колхоз ҳосилдан ва пул даромадидан маълум қисмини артель аъзоларининг меҳнатига тўлаш учун ажратади. Иккинчи томондан, колхоз ҳар бир оилага томорқа ажратиб беради. 1935 йилда қабул қилинган Уставда колхоз даромадларини тақсимлаш, колхозчилар меҳнатига ҳақ тўлашнинг маълум тартиби, шунингдек колхозчилар шахсий хўжалигининг ҳажми белгилаб қўйилган. Уставнинг бу қоидалари кўп йилларгача иш учун фойдали, колхозчиларга манзур бўлиб келди. Лекин кейинчалик колхозларга раҳбарлик қилишдаги хатоликлар натижасида бу қоидалар колхозлар ва колхозчиларнинг манфаатига зид бўлиб қолди.

Уставга мувофиқ колхоз ўз зиммасидаги мажбуриятларини бажариб, қарзларини тўлагач, ишлаб чиқариш харажатлари қопланиб, хўжаликнинг ички эҳтиёжлари учун маблағ ажратилгандан сўнг даромаднинг қолган қисми артель аъзолари ўртасида тақсимланади. Колхозчилар меҳнатига тўлаш учун қанча кўп пул қолса, артель аъзолари ўз ишлари натижасидан шунчалик манфаатдор бўлар эдилар. Бир неча йилларда (1964 йилда ҳам) кенгайтирилган қайта ишлаб чиқариш иқтисодий қонунларини менсимаслик натижасида меҳнатга тўланадиган фонд камайди. Колхозчилар бундан зарар кўрди. Бундан ташқари колхозчиларнинг шахсий хўжаликлари ҳам асоссиз равишда чегаралаб қўйилди. Оқибат натижада кишиларнинг колхоз ишлаб чиқаришидан манфаатдорлиги пасайди.

Янги Уставда колхозчининг шахсий хўжалигини асоссиз равишда чегаралаб қўйишлардан халос қилиш, меҳнатга тўланадиган фондга ажратмалар ҳажмини қатъий белгилаб қўйиш таклиф қилинмоқда.

Устав лойиҳаси олдиндан эълон қилинсин деган истаклар ҳам билдирилмоқда. Муҳокама вақтида билдирилган кўпгина принципиал таклифлар янги Уставни ишлаб чиқишда эътиборга олинади.

Дмитрий РУДЬ,
АПН шарҳчиси.

ЯХШИДАН БОҒ ҚОЛАДИ

Серқуёш республикамиз об-ҳавоси шу қадар қулай, шу қадар мўътадилки, бундай шароитда, агар астойдил меҳнат қилинса, мевадан кутилганидан зиёд ҳосил етиштириш мумкин. Мен бу гапларни кўп йиллик тажрибаларимга таяниб айтяпман.

КПСС XXIII съезди Директивалари лойиҳасида республикамизда мева ва узум етиштириш кўпайтирилиши таъкидлаб ўтилган. Истиқбол режаларини ифода этувчи бу тарихий ҳужжатдан кўриниб турибдики, она-юртимизда эндиликда боғ-роғлар, узумзорлар кенгаяверади. «Оқ олтин» кони бўлган республикамиз ширин-шакар мевалар макони сифатида янада кенг шуҳрат таратади.

Мен азалдан соҳибкор боғбон халқимиз вакили сифатида республикамизда боғлар, узумзорлар барпо этиш борасида озми-кўпми хизматим синггани билан фахрланаман. Ўз фаолиятим давомида Ўзбекистоннинг турли районларида, қардош республикаларда ҳаммаси бўлиб 3040 гектар майдонда боғлар яратдим. Ўз қўлинг билан экилган ниҳол неча минглаб хонадонлар дастурхонини безаб туришини ҳис этиш қандай мароқли.

Мана, ўлкамизда баҳор нафаси елмоқда. Соҳибкорлар ҳаётида ҳам қизғин кунлар бошланяпти. Республикамизда мевачилик борасида ҳам маъмурчилик яратиш ана шу кишиларнинг ғайрат ва ташаббус кўрсатиб ишлашларига боғлиқдир. Колхоз ва совхозларимиз янги боғлар барпо этиш учун катта имкониятларга эга. Шу ўринда бир мисол келтириб ўтмоқчиман. Орджоникидзе районидаги «Қизил Ўзбекистон» колхозининг 1000 гектар боғи бор, хўжалик экономикасини мустаҳкамлашда бу тармоқ жуда катта роль ўйнаяпти.

Кузатишларим шуни кўрсатяптики, боғлар барпо этаётган аксари хўжаликлар олма, ўрик, гилос ва шу каби мевали кўчатларни кўпроқ экишга зўр беришяпти. Хўш, узумчи? Афсуски, ток кўчатлари етарли экилмаяпти. Бунинг битта сабаби бор. Токдан бошқа барча мевали дарахтлар йилнинг ҳамма фаслида «ўз оёғи» билан тураверади. Токни эса, фаслига қараб кўмиш, очиш, кўтариш талаб этилади. Чамамда, айрим кишиларни ана шу «икир-чикирлар» эринтиряпти.

Бундай қилмаслик керак. Узумнинг фазилати кўп, уни қаёққа бурсанг юраверади: хўл ва қуруқ ҳолда дастурхонни безаган ҳам узум, удумимизга кираётган, тўй-у тантанада қадаҳларда май бўлиб кўпираётган ҳам узум, чўнг дармад манбаи ҳам узум. Ҳа, узумда ҳикмат кўп. Токзорларни кенгайтирайлик!

Пировардида шуни айтмоқчиман: бу йил қиш қуруқ келди, ерда нам кам. Шунинг учун шу неча кундузларда токзорларни албатта яна бир-икки марта қондириб суғориш керак.

Узумзорларни, боғ-роғларни тинмай кенгайтирайлик, ўлкамизда мева мўл-кўл бўлишини таъминлайлик. Ҳа, яхшидан боғ қолади...

Ризамат МУСАМУҲАМЕДОВ,
Давлат мукофоти лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

«ВЕНЕРА-2» ВА «ВЕНЕРА-3» ПЛАНЕТАЛАРАРО АВТОМАТИК СТАНЦИЯЛАРИНИНГ ПАРВОЗИ ТЎҒРИСИДА

Ерга яқин турувчи планеталар қадим замонлардан буён олимларнинг ва бутун инсониятнинг эътиборини ўзига жалб қилиб келмоқда. Планеталарни Ердан туриб кузатиш шу планеталар табиатига доир муҳим маълумотлар олиш имконини беради. Бироқ, уларнинг жуда катта олисликда туриши, шунингдек, кузатишлар олиб боришга тўсқинлик қилувчи ер атмосферасининг мавжудлиги сабабли планеталарнинг кўпгина муҳим томонларини Ердан туриб тадқиқ қилиш мумкин эмас.

Бизга Ойдан кейин энг яқин бўлган Венера планетасининг сирлари айниқса кўп. Ердаги энг яхши телескоплар орқали Венерада бўлган камида 500-1000 километр катталикдаги деталларнигина бир-биридан фарқ қилиш мумкин. Бироқ, кўп йиллар давомида олиб борилган кузатишлар натижасида Венерада ҳеч қандай деталлари аниқлаш мумкин бўлмади, чунки бу планетанинг сатҳи доимо нур ўтказмайдиган қалин булутлар билан қопланганди. [illegible]

[illegible] жараёнида бир қатор физикавий ўлчашларни амалга ошириши ҳамда планетани суратга олиши лозим эди. «Венера-3» эса планета атмосферасининг зич қатламлари орасига кириб бориши ҳамда планета сатҳидаги температура ва босимни бевосита ўлчаш натижаларини ерга юбориши керак эди.

«Венера-2» ва «Венера-3» автоматик станцияларининг конструкцияси «Марс-1», «Зонд-1», «Зонд-2» ва «Зонд-3» станцияларининг конструкцияларига кўп жиҳатдан ўхшаб кетади.

Станциялар иккита герметик бўлмалардан иборат бўлиб, бири орбитал ва иккинчиси махсус бўлмадир. «Венера-2» станциясининг махсус бўлмасида фототелевизион қурулма, радиопередатчиклар, аккумулятор батареяларидан бири, бўлинманинг ишлаб туришини ва баъзи илмий ўлчашларнинг амалга оширилишини таъминловчи электрон аппаратуранинг бир қисми жойлаштирилган.

«Венера-3» автоматик станциясининг 1966 йил 1 мартда Венера планетасининг сатҳига вимпель билан қўндирган Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи гербининг олди ва орқа томони.

ТАСС фотохроникаси.

«Венера-3» станциясининг махсус бўлмаси диаметри 900 миллиметрли шар шаклида ишланган пастга тушириладиган аппаратдан иборатдир. Шарнинг сатҳи иссиққа чидамли қатлам билан қопланган бўлиб, бу қатлам Венера атмосферасининг зич қатламларига кириб борганда юз берадиган ишқаланиш натижасида ҳосил бўлувчи юқори температуралардан уни ҳимоя қилади. Пастга тушириладиган аппаратнинг ичига дециметр диафазонли тўлқинда ишловчи передатчиклар жойлаштирилган бўлиб, улар планета атмосфераси ва сатҳининг илмий приборлар аниқланган асосий параметрларини Ерга юбориб туриши лозим эди. Станция парашют системаси ёрдамида планета сатҳига оҳиста қўнади.

Пастга тушириладиган аппаратда совет Иттифоқининг герби ишланган вимпель ўрнатилган. Вимпель диаметри 70 миллиметрли ичи бўш шардан иборат бўлиб, унинг сатҳига Ердаги материкларнинг шакли ўйиб туширилган. Шарнинг ичида медаль бор, бу медалнинг бир томонида Совет Иттифоқининг герби, иккинчи томонида Қуёш системасидаги планеталар ҳамда Совет Социалистик Республикалар Иттифоқи, 1965 йил, деган сўзлар зарб қилинган.

«Венера-3» станциясини учириш олдидан унинг пастга тушириладиган аппарати жуда яхшилаб стерилизация қилинди. Бу, Ердан олиб чиқиладиган барча микроорганизмларни йўқотиш ҳамда уларни Венерага бориб қолишига йўл қўймаслик учун зарур эди. Ориентация ва Коррекция системаси станциядаги энг муҳим системалардан биридир. Бу система станция парвозининг турли босқичларида станция парвозини зарур даражада тўғрилаб туришини таъминлайди.

Бошқариш системасининг энг масъулиятли вазифаси қуёш батареяларини шундай ориентация қилишдан иборатки, бунинг натижасида бу батареялар бутун парвоз давомида доимо Қуёшнинг тик тушувчи нурлари билан ёритиб турилсин. Станцияларни доимо Қуёшга тўғрилаб туриш учун электрон махсус оптик датчикдан фойдаланилади, бу датчик станцияни фазода ҳар қандай ҳолатда ҳам Қуёшга қаратишига имкон беради.

«Венера-2» станцияси 1965 йил 12 ноябрда Венера планетаси яқинидан ўтишини кўзлаб учирилган эди. Шу вазифани бажариш учун бу станциянинг Венеранинг Қуёшга қараб турган томони яқинидан, унинг сатҳидан кўпи билан 40 минг километр масофадан учиб ўтишини таъминлаш зарур эди.

«Венера-3» автоматик станциясининг 1966 йил 1 мартда Венера планетаси сатҳига қўндирган вимпели.

ТАСС фотохроникаси.

16 ноябрда Венера планетаси сатҳига етказиш мақсадини кўзлаб «Венера-3» станцияси учирилди. Радио алоқанинг қулай бўлиши учун бу станция планета дискасининг Ердан кўринадиган марказига бориб қўниши лозим эди.

Станциялар олдига қўйилган вазифаларнинг бажарилиши учун планетаараро аппаратлар Венера томонга қараб ҳаракат қилиш траекториясига жуда аниқ чиқазиб қўйилиши керак эди. Планеталараро траекторияга чиқаришда иккала станциянинг тезлиги охирги босқич двигател ўчириб қўйилган пайтда секундига 11.500 метр чамасида бўлди. Бундай тезликда агар траекторияга чиқиш участкасининг охирида тезлик секундига атиги бир метр ўзгарса, станция планета яқинига етиб борганда ундан 30 минг километр чамасида четга бурилиб кетган бўлур эди. Станцияларни бу қадар аниқлик билан траекторияга чиқариб қўйиш жуда катта техникавий қийинчиликлар билан боғлиқ. Шунинг учун иккала планеталараро станция учун ҳам улар парвоз қилиб бораётганда ҳаракатни тўғрилаб туриш мумкинлиги кўзда тутилган эди.

Ҳаракатни тўғрилаб туришни эса бир неча марта ва турли усуллар билан ўтказиш мумкин эди. Харакатни тўғрилаб туриш «Қуёш—Юлдуз» ёки «Қуёш» усулида амалга оширилиши мумкин. Биринчи ҳолда станция бортида «Қуёш—Юлдуз» ориентация системаси ишлаб туради. Бу система асосий (таянч) ёритгичлар сифатида Қуёш ҳамда Канопус юлдузидан фойдаланилади. Бу система ишлаш принципига кўра, фазода корректирловчи двигатель ўқини ҳар қандай йўналишга тўғрилаш имконини беради. Бунинг натижасида станцияни фақат планетанинг белгиланган нуқтасига туширишгина эмас, балки унинг планета билан учрашиш вақтини ўзгартириш ҳам мумкин бўлади. Бундай ўзгартириш эса станцияларнинг йироқ космик алоқа марказидан шу станцияларни кўриш мумкин бўлган даврда «Венера» планетасига етиб боришини таъминлаш учун зарур.

«Венера-2» ва «Венера-3» станцияларининг учиш траекторияси параметрларини ўзгартириш ҳамда уларнинг ҳаракат прогнозини аниқлаш махсус радиоўлчов воситалари комплекси ва ҳисоблаш марказлари томонидан амалга оширилди.

Станциялар планеталараро орбитага чиқариб қўйилгандан кейин олинган траекторияни ўлчаш маълумотларини ишлаб чиқиш натижасида «Венера-2»нинг траекторияси ҳисоблаб қўйилган траекторияга яқинлиги аниқланди. Станциянинг планетага энг яқинлашиб борган вақтидаги оралиқ 24 минг километрни ташкил қилади ва у планетанинг Қуёш ёритиб турган қисмидан учиб ўтади. Шундай қилиб, «Венера-2» станциясининг учиб ўтиш шароитлари қўйилган талабларни тамомила қондирар эди. Шу сабабли бу станциянинг ҳаракат траекториясини тўғрилаб туришнинг ҳожати йўқ.

Ўлчаш маълумотларининг кўрсатишича, «Венера-3» станцияси планеталараро траекторияга чиқазиб қўйилгандан кейин 1966 йил 1 март 00 соат, 00 минут, 37 секундда Венеранинг марказидан 60.550 километр нарироқдан учиб ўтиши лозим эди. Бу пайтда станцияни энг узоқ космик алоқа марказидан туриб кузатиб бўлмас эди. Шу сабабли унинг ҳаракатини тўғрилаб туриш зарурати туғилди ва 1965 йил 26 декабрь 18 соат 0.4 минутда, станция Ердан 129.00000 километр масофада бўлганида шундай ҳаракатни тўғрилаб туриш амалга оширилди. Ҳаракатни тўғрилаб туриш учун «Қуёш—Юлдуз» ориентациясидан фойдаланилди. Харакатини тўғрилаб туриш пайтидан бошлаб, токи 1966 йил 15 февралга қадар ўтказилган траекторияни ўлчаш маълумотлари ҳисобланганда «Венера-3»нинг траекторияси эндиликда ҳақиқатан ҳам белгиланганидан унча фарқ қилмаслиги ва станциянинг ҳақиқий қўниш нуқтаси ҳисоблаб қўйилган нуқтадан четланиши 450 километрдан ошмаслиги аниқланди. «Венера-3» станциясининг планета билан учрашиш пайти Москва вақти билан 1966 йил 1 март 9 соат 56 минут 26 секундга тўғри келарди. Бу эса белгиланган вақтдан тўрт минутдан ҳам камроқ фарқ қилар эди холос. «Венера-2» ва «Венера-3» станцияларининг учирилиш натижасида траекторияларни ўлчаш юзасидан катта ва хилма-хил материал олинди. Бу материаллар ўта узоқ масофаларни ва планеталараро парвозларни ўрганиш учун мустақил илмий аҳамиятга эга.

Автоматик станцияларнинг учирилиши космик аппаратларнинг Венерага бевосита яқин масофада ишлаш шароитлари ҳали кам ўрганилганлигини кўрсатди. Аппаратлар планетага яқинлаша борган сари, худди Американинг «Маринер-2» аппаратида бўлгани каби температуранинг илгари ҳисобланган катталикларидан анчагина ошиб кетганлиги қайд қилинди.

Шунингдек, станциялар планетага яқинлашиб борганида радиоалоқанинг ҳам қисман бузилганлиги қайд қилинди. «Венера-3» станцияси планетага яқинлашиб қолганида у билан сўнгги радиоалоқа сеансини ўтказиш мумкин бўлмади. Радиоалоқанинг бузилиш сабаблари ҳозирча аниқлангани йўқ. Ҳозирги вақтда станциянинг иши шундан олдинги радио алоқа сеансларида олинган телеметрик ахборотлар асосида батафсил анализ қилиб чиқилмоқда.

«Венера-2» станцияси планетага яқинлашиб борган вақтда станция бортига тегишли командалар берилди. Булар учиб бориш вақтидаги сеансда илгаридан белгилаб қўйилган программа асосида ўтказиладиган тадқиқотларнинг мустақил режимини ишга солиши керак эди. Шу командаларнинг етиб борганлиги номаълум бўлиб қолди. Агар Венера икки станцияси билан радиоалоқа яна ўрнатилса, бу эксперимент натижаси маълум бўлиб қолади.

Ҳозирги вақтда «Венера-2» станцияси гелиоцентрик орбита бўйлаб парвозини давом эттирмоқда. 4 мартда у Ердан 65 миллион километр чамаси узоқликда эди.

«Венера-3» станциясининг парвози давом этган вақтда у билан ҳаммаси бўлиб 63 марта, «Венера-2» билан эса 26 марта радиоалоқа сеанслари ўтказилди. «Венера-3» станцияси билан радиоалоқа сеансларининг кўпчилиги унинг ҳаракат траекториясини иложи борича аниқ белгилаш мақсадида ўтказилди. Траектория бўйлаб давом этган бутун парвоз жараёнида ўтказилган алоқа сеансларида илмий маълумотлар ҳамда станциядаги системаларнинг қандай ишлаётгани тўғрисидаги телеметрик ахборот Ерга юбориб турилди.

Планеталараро космик фазо жуда кўп илмий тадқиқотлар объектидир. Қуёшдан ҳамма томонга қараб секундига 500 километр чамасида тезлик билан ионлашган газлар оқими оз ё кўп даражада барқарор равишда тарқалиб туради. Бу оқим қуёш шамоли деб аталади. Қуёшнинг актив соҳаларидан вақти-вақти билан секундига 1000-3000 километр тезлик билан заррачалар оқими, баъзан эса жуда катта энергияга эга бўлган зарралар ёки Қуёшнинг космик нурлари «отилиб» туради. Ниҳоят, Қуёш системасига ташқаридан ёруғлик тезлигига яқин тезлик билан ҳаракатланувчи жуда катта энергияларнинг зарралари — космик нурлар ҳам келиб туради. Зарядланган заррачалар Ер яқинида—унинг радиацион минтақасида айниқса кўп тўплангандир. Бу ерда уларни Ернинг магнит майдони ушлаб туради.

Қуёш заррачалари оқими ўзи билан бирга магнит майдонини ҳам олиб келади, гарчи бу майдон кучсиз бўлса-да. Ер магнитосферасидан узоқлашиб борувчи космик ракеталардаги аппаратуралар уни бемалол ўлчай олади.

Қуёш активлиги минимум даражада бўлган ҳозирги пайтда ана шу ҳодисаларнинг ҳаммасини ўрганиш катта аҳамиятга эга. Чунки бу даврда Қуёшдаги моддаларнинг аҳён-аҳёнда отилиб туришини ва шу билан боғлиқ бўлган магнит қўзғолишларини (ана шу ҳодисалар сийрак юз бериб туриши сабабли) анча аниқ кузатиш мумкин бўлади. Жумладан, Ернинг магнит майдонидан планеталараро магнит майдонига ўтиш соҳасида тадқиқотлар олиб бориш, яъни Ер магнитосферасини аниқлаш ғоят катта аҳамиятлидир.

Станциянинг магнитосфера ташқарисига чиқиши космик нурларнинг кам энергияли таркибий қисмини ўрганиш имконини беради, бу нурларнинг таркибий қисми ернинг магнит майдони туфайли Ерга етиб келмайди. Қуёш активлигининг 11 йиллик цикл ичида ўзгариб туришига, шунингдек Қуёшда юз берадиган хромосфера чақнашлари вақтида космонавтлар учун хавфли радиациянинг тўсатдан кучайиб кетишига ҳам асосан ана шу таркибий қисм сабаб бўлади. Шунингдек, Қуёшдан узоқлаша борган сари ва унга яқинлашган сайин космик нурларнинг интенсивлиги ўзгаришини ўрганиб чиқиш ҳам катта аҳамиятга эга.

Космик фазодаги физикавий шароитларни ўрганиш учун «Венера-2» ва «Венера-3» станцияларида планеталараро фазодаги физикавий шароитларнинг ҳамма асосий характеристикаларини ўз ичига олувчи илмий приборлар бор.

«Венера-2» ва «Венера-3» станцияларининг парвози вақтида олинган физикавий тадқиқот маълумотлари ўрганилмоқда. Уларнинг натижалари илмий журналларда эълон қилинади. (ТАСС).

Хатларингизга жавоб берамиз

ХАРИДОРЛАР РАНЖИТИЛМАСИН

Бувайда матлубот жамиятида Иброҳимжон Мелиев ва Эргашпўлат Деҳқонов магазин мудири бўлиб ишлайди. Улар камёб саноат ва озиқ-овқат молларини оширилган нархда пуллаяпти, айрим товарларни ошна-оғайниларига ошириб совет савдоси қоидасини бузяпти. Бувайдалик харидорлардан олинган шикоят хатида ана шу фактлар келтирилган эди.

Редакция хатни Ленинград район матлубот жамиятига юбориб, фактларни текшириб кўришни, белгиланган чора-тадбир ҳақида редакцияни хабардор қилишни сўради. Олинган жавобда бундай дейилади:

Совет маданий савдоси қоидаларини бузганлиги ва харидорлар ҳақига хиёнат қилганлиги учун Иброҳимжон Мелиев магазин мудирлиги вазифасидан четлатилди. Э. Деҳқонов бундай хатога биринчи марта йўл қўйгани учун қаттиқ огоҳлантирилди. Аҳолига савдо хизмати кўрсатишни яхшилашга қаратилган тадбирлар белгиланди.

ТУРЛИ КАСБ ЭГАЛАРИ

МОҲИР ҲАЙДОВЧИ

Кафтдек теп-текис йўлдан елиб бораётган троллейбус бир силкинди-ю, остановкага етмасдан тўхтади. Троллейбусдаги йўловчилар ҳайрон бўлиб у ёқ-бу ёққа қарашди.

Қорачадан келган миқти аёл кабинадан чиқиб, машинанинг айрим жойларини текшириб кўрди. Бирор қисми ҳам шикаст топмаганига ишонч ҳосил қилгач, кабинага қайтиб кирди ва аппаратларни кўздан кечирди. Сўнг троллейбус салонидаги микрофондан «ўртоқлар, хотиржам бўлинглар, машина ҳозир юради» — деди-ю, куйган предохранителни алмаштира бошлади. Зум ўтмай машина жойидан қўзғалиб, йўлида давом этди.

Тошкентдаги «111-мактаб — Революция скверн» маршрутида қатновчилар бу аёлни таниб қолишган. Мана 16 йилдирки, Матлуба Қодирова йўловчилар хизматида. У ўзбек аёлларидан биринчи бўлиб рулга ўтирди. Шундан бери йўловчилар хизматида. Графикка қатъий риоя қилади ва троллейбусни бир тезликда олиб юради. Шунинг учун ҳам йўловчилар Матлуба Қодировани «ўз касбининг устаси» дейишади. Касбини қадрлаган бу аёл бир машинада икки одам бандлигига жуда ғаши келарди. «Наҳотки, йўловчиларга кондукторсиз хизмат қилиш мумкин бўлмаса» деб ўйларди у. Охири унинг мақсади рўёбга чиқди.

— Кондукторлик қилиб юрган аёллар рулга ўтирса бўлади-ку. Автобусларда қўлланилган ташаббусни троллейбусда ҳам синаб кўриш керак. Бу ишни биринчи бўлиб, мен ўз зиммамга оламан, — деди у троллейбус ҳайдовчилар йиғилишида.

Ташаббускор аёлнинг бу таклифини ҳамма бир оғиздан маъқуллади. Эртасигаёқ Матлуба Қодирова троллейбусни биринчи бўлиб кондукторсиз ҳайдади ва бу усулнинг афзаллигини исботлади. Бошқалар ҳам бу ташаббусга қўшилдилар. Мана ҳозир Тошкентдаги 10 та маршрутда 165 дан ортиқ вагон юриб турибди. Буларнинг биронтасида ҳам кондуктор йўқ.

Матлуба Қодирова ҳаёлига бир яхши фикр келдими, дарров уни кўпчилик муҳокамасига ташлайди. Сўнгги йилларда Матлуба Зикир Йўлдошев, Эргаш Йўлдошев, Аҳрор Юсупов каби ўнлаб йигитларга ўз касбини ўргатди. Ҳозир булар Тошкентдаги 1-троллейбус депосининг илғор ҳайдовчилари ҳисобланадилар.

Матлуба Қодирова партиямизнинг XXIII съезди шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб, йўловчиларга намунали хизмат кўрсатмоқда.

Ю. ЗИЕДОВ,
Ф. АБДУРАҲИМОВ.

Тошкент области. Янгийўл районидаги «Ленинизм» кишлоқ хўжалик артелининг Саидвали Саидаҳмедов бошлиқ илғор комплекс механизациялашган звеноси бу йил 40 центнерли «оқ олтин» ҳосили ундириш ниятида. Суратда: звено бошлиғи пахта терим машинасини ремонт қилмоқда.

Қ. Розиқов фотоси,
(ЎзТАГ фотохроникаси).

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
ГАЗЕТХОНЛАР ДАВРАСИДА

Ҳурматли газетхонлар, ҳар куни ахлоқ ва одобга доир жуда кўп хатлар олиб турибмиз. Хатларда баён этилган қимматли фикр ва мулоҳазаларни ҳисобга олиб «Газетхонлар даврасн» деган рубрика очдик. Сиз ҳам даврада қатнашинг. Ўзингиз яшаб, ишлаб турган жойдаги олижаноб кишилар, тотув оилалар, дилни хушнуд этувчи ёки ранжитувчи воқеа ва ҳодисалар ҳақида ёзиб юборишингиз мумкин. Қуйида газетхонлар хатларидан ўқийсиз.

АХЛОҚ, ОДОБ МАСАЛАЛАРИ

АСАББУЗАР

Яқинда армия хизматидан отпуска олдим. Уйга борар эканман, онамни овора қилмаслик учун телеграмма бермадим, уларни тўсатдан бориб севинтирмоқчи бўлдим. Тошкентда поезддан тушдим. Вокзалдан 16-автобусга тушиб «Ташавтомаш» заводигача бордим. Қолган 2-2.5 километр йўлни пиёда босиб ўтмоқчи бўлдим. Менинг келишимдан хабари бўлмай, лекин жуда соғиниб ўтирган онамнинг борганимда қандай севинчларга тўлишини, яқин дўст ва қариндошларим билан бўладиган қуюқ учрашувларни кўз олдимга келтириб, ич-ичимдан севиниб кетяпман. Яна бир неча минутдан сўнг уйимиз катта севинч-қувончга тўлади. Шошилганимдан тез-тез қадам ташлаб кетарканман, кимдир тўсатдан:

— Эй сержант, тўхта! — деди. Орқамга қайрилиб тўхтадим. Олифта, йигирма бир-йигирма икки ёшлардаги ўспирин:

— Яримта қуйиб бераман, юр кетимдан! — деди томдан тараша тушгандек буйруқ оҳангида. Ҳайрон бўлдим.

— Йўқ, раҳмат! Мен ичмайман!

— Нима деяпсан, аблаҳ, ичмасмиш, юр деяпман сенга! — қўполлик билан дўқ қила бошлади олифта йигит.

— Мен ҳарбий одамман, ҳар бир соатим ҳисобли, отпускага келганман, сен билан айтишиб тургани вақтим йўқ! — деб тушунтирмоқчи бўлдим. Йўқ. Бу сўзим унга кор этмади. У бир оз ичиб, қизиб олган бўлса керак, юзлари қизариб турарди.

— Ичмасанг мушт билан уриб, башарангни ёраман!

«Тавба!» дедим ўзимга-ўзим. «Қандай балога йўлиқдим?», Бекордан-бекорга йўлимни тўсиб кўнглимни тирриқ қилди-я! Бу безбет нодоннинг таъзирини берай десам, ҳарбий формадаман, ўтган-кетган нима дейди... Индамасанг, унинг ҳақоратли сўзлари жон-жонингдан ўтиб кетаркан. Албатта, аҳмоққа қўшилиб нодон бўлмаслик учун унга ҳеч қандай ёмон сўз айтганим йўқ.

Бир оздан сўнг, кўчадан ўтиб бораётган икки мўйсафид киши бизни кўриб қолиб, ёнимизга келишди. Афтидан, улар бу одобсизни танишаркан шекилли:

— Ҳа, нодон! Шу безориликинг қолмади-қолмади-да, қани жўнаб қол бу ердан! — деб уни койиб беришди. Одобсиз анча жойгача мени сўкиб қолди.

Асабим бузилиб, худди касалманд одамдек уйга кетдим. Юзимдаги бу ўзгаришни сездирмаслик учун уйга юзаки табассум билан кириб бордим. Кейинчалик билишимча ҳавойилик кўчасига кирган бу безорининг исми Омон экан, Орджоникидзе районидаги 2- ғишт заводлари бирлашмаси территориясида яшаркан. Эссиз ёшлик, эссиз йигитлик.

Иброҳим НОРМАТОВ,
солдат.

МИЛИЦИОНЕР ҲУШЁР ТОРТДИ

Маҳалламизда тўй бор эди. Оналаримиз тўй эгасининг хизматида. Биз 2-3 тенгдош қизлар кўчада — ўз маҳалламизда суҳбатлашиб турардик. Кўчадан ўтиб кетаётган 3-4 милиционернинг бири бизга гап отиб, суюқлик қила бошлади. Биз уни тартибга чақириб қўймоқчи бўлдик. Гапирганимиз баҳона бўлди-ю, хира пашшадек ёпишиб олди бизга. — «Уят эмасми, сиз жамоат тартибини сақловчи одамсизку?» деб қизартирмоқчи бўлдик. У эса ўзини мастликка олиб: — «Мен уятдан узоқ одамман», деди. Ади-бади устига дугонамнинг онаси келиб қолди. Маҳалла активи бўлган бу аёлни кўрган замоноқ милиционер ҳушёр тортди. Нормуродов, Назаров каби милиционерларга бир савол: ўз синглингизга биров шундай шилқимлик қилса нима дердингиз? Токайгача нодонлик ботқоғида яшайсиз. Уят эмасми?

М. ШОМАНСУРОВА,
Самарқанд область, Нарпай районн.

СОҒ БЎЛИНГ, БУВИЖОН!

Севимли газетамиз «Совет Ўзбекистони»да тез-тез азиз оталар, меҳрибон оналар тўғрисида босилган ширин-ширин мақолаларни ўқиб турамиз. Мен шу азиз ота ва оналардек меҳрибон, мураббий буви тўғрисидаги ўз фикрларимни баён қилмоқчиман.

Мен марғилонликман. Ҳаётда нималар юз бермайди. Мен ва синглимнинг жуда ёшлик чоғимизда бизга маълум бўлмаган сабабдан отамиз ва онамиз ўртасидаги ширин турмуш бузилиб, отам билан онам бир-бирларидан ажралиб кетишди.

Ўша вақтда мен ва жуда ёш синглим бувимиз (яъни онамнинг онаси) тарбиясида қолдик. Бувимиз ўзи емай бизга едирди, киймай кийдирди. Хуллас бор кучини сарфлаб қўлидан келганча бизни тарбия қилди. Мен 1958 йилда 10- синфни, синглим Иноят Сиддиқова эса 1964 йилда 11- синфни тамомлаб, ҳар қайсимиз ўз танлаган касбимиз эгаси бўлдик. Мен 1964 йилда Ватан олдидаги бурчимни адо этиш учун армия сафига жўнаб, ҳозир севимли Ватанимизни сергак туриб ҳимоя қилмоқдаман.

Аммо ҳар ерда бўлсам ҳам ўша меҳрибон бувимни бир дақиқа унутмайман. Ҳозир бувим 72 ёшдалар. Мен ва синглим шу мураббийни бошимизда кўтариб юрсак ҳам оз деймиз.

Ҳурматли редакция! Газетангиз орқали шу муҳтарам зотга, яъни бувимиз Мадвалиева Нуржаҳонга менинг чексиз ва самимий саломимни етказиб қўйсангиз, деб илтимос қиламан.

Ҳабибулла СИДДИҚОВ,
Н- қисм солдати.

РАҚС САНЪАТИМИЗ УСТАЛАРИ ҚОҲИРАДА

ҚОҲИРА, 10 март. (ТАСС). Алишер Навоий номли Тошкент давлат опера ва балет театри балет артистларидан бир групласи бугун Қоҳирага келди. Бирлашган Араб Республикаси Маданият министрлигининг таклифига мувофиқ Узбекистон ССР маданият министри З. Раҳимбобоева ҳам труппа билан бирга бу ерга келди.

Алишер Навоий номли театр Қоҳира опера театрида хилма-хил программада концерт ва балет кўрсатади. Қоҳиралик томошабинлар П. И. Чайковскийнинг «Оққуш кўли», композитор Л. В. Фейгиннинг «Дон-Жуан» ва композитор Б. Бровциннинг «Семурғ» сингари балетларини, шунингдек айрим номерлардан иборат катта балет программасини кўрадилар. Балет артистлари группаси Мисрдаги бошқа шаҳарларда — Искандария, Порт-Саид, Асвон ва Асьютда ҳам концертлар беради.

Узбек театрининг гастроллари 26 мартгача давом этади.

Суратларда: СССР халқ артисти Галия Измайлова (Б. Бровциннинг «Семурғ» балетида Паризод ролида), артистка Лидия Миальная (Чайковскийнинг «Оққуш кўли» балетида Одетта ролида), Узбекистон ССР халқ артисти Клара Юсупова (ўзбек рақсларидан бирини ижро этмоқда), ҳамда Узбекистон ССР халқ артисти Бернора Қориева ва артист Сўнмас Бурҳонов («Дон-Жуан» балетида).

Р. Шамсиддинов фотолари (ЎзТАГ фотохроникаси).

ТЕЛЕФОН НОМЕРИНГИЗ ЎЗГАРЯПТИ

Республика Алоқа министрлиги давлат алоқа лойиҳалаш институтининг Тошкент бўлими ҳамда шаҳар телефон тармоғи коллективи билан биргаликда телефон тармоқларини кенгайтириш ва ривожлантиришнинг беш йилга мўлжалланган перспектив планини ишлаб чиқдилар.

Шу планга мувофиқ Тошкент шаҳридаги Куйбишев районига жойлашган 6-автомат телефон станциясини 1966 йилдаёқ 2000 номерга кенгайтириш кўзда тутилмоқда. Чилонзор районидаги 7-автомат телефон станцияси 1966—1967 йилларда 6 000 номер кенгайтирилади. 1966—1967 йилларда Киров районидаги 8-автомат телефон станцияси 6000 номерли қилиб қурилади ва фойдаланишга топширилади. Куйбишев районида 3-автомат телефон станциясини 1967 — 1968 йилларда 10000 номерли қилиб кенгайтириш мўлжалланмоқда.

Шаҳарда анчагина янги автомат телефон станциялари ҳам қурилади. Кейинги икки йилда Ленин ва Фрунзе районларида ҳар бири 10000 номерли, Октябрь районида эса 1968 йилда 7000 номерли автомат телефон станциялар фойдаланишга топширилади.

Телефон тармоғи сўнгги йилларда анча кенгайганлиги ва бундан буён ҳам кенгайиши туфайли абонент линияларини номерлашда Москва ва Ленинград шаҳарларида бўлгани каби ҳарф қўшилади. Чунончи, Тошкент шаҳридаги янги станция «В 3» индекси билан ишлайди. Бинобарин, 3 рақами билан бошланадиган ҳамма номерлар олдига «В» ҳарфи қўйилади. Икки рақами билан бошланадиган номерлар олдига ҳарф қўйилишидан ташқари 3 га айлантирилади. Масалан, 3-05-19 номерли абонент В3-05-19 номерли абонентга айланади. Ҳозир 2-65-50 номерли телефон кейин В3-65-50 бўлиб қолади.

Ҳозирги вақтда мавжуд станциялар ортиқча куч билан ишлатилмоқда. Шу сабабли айрим соатларда станциянинг жавоб беришини анчагача кутиб қолишга тўғри келади. Телефонларни янги станцияга улаш вақтида ана шундай ҳодисаларнинг бўлмаслиги учун номерларнинг бир қисми, умуман 25 процентга яқини янги номерлар билан алмаштирилади. Бунда асосан блокиратор орқали ишлайдиган ва сўнгги рақамлари орасида тафовут катта бўлган номерлар алмаштирилади. Масалан, 26866 номерга қўшилган 26877 номерли телефонлар В3-89-66, В3-89-67 номери билан ишлай бошлайди. Агар блокланган номерлар бир-бирига яқин бўлса, бу номерлар сақланиб қолади, фақат олдига В ҳарфи қўшилади. Масалан, 3-08-71, 3-08-72 номерлари ўрнига В3-08-71, В3-08-72 номери қолади. Бундан ташқари 3-автомат телефон станция билан бирлаштирилган барча коммутатор установкаларининг улаш линиялари номери ўзгартирилади. Номердан икки томонлама улаш линияси сифатида фойдаланиладиган кичик ҳажмли коммутатор установкалари бундан истиснодир. Шунингдек, баъзи муассасалардаги телефон номерлари қисман ўзгартирилади.

АТС-3 станцияси «В-3» АТС станциясига 1966 йил 12 мартдан бошлаб алоқани тўхтатмаган ҳолда уланиши туфайли шу вақт ичида баъзи абонентларни узиб қўйишга тўғри келади.

Номерларда бўладиган ўзгаришлар ҳақидаги ҳамма маълумотлар ҳозир 09 справка хизмати бюросида бор. Шу сабабли справка бюросига телефон қилиб АТС-3 га уланган телефонлар номери қандай ўзгарганлигини сўраб билиш мумкин.

Агар телефонингиз ишламай қолса, В3-70-88, В3-05-19, В3-11-11, В3-19-00, В3-18-00 орқали ремонт бюросига телефон қилишингиз мумкин.

1966 йил 12 мартдан бошлаб марказий автомат телефон станцияси абонентларига телефон қилганингизда юқоридаги ўзгаришларни унутманг.

Ҳ. ҒУЛОМОВ,
Тошкент шаҳар телефон тармоқларининг бошлиғи.

ПЛАНЕТАМИЗДА

ВЬЕТНАМДАН ОЛИНГАН ТЕЛЕГРАММАЛАР

ХАНОЙ. ВИА агентлиги Жанубий Вьетнамдаги «Озодлик» агентлигининг маълумотларига асосланиб хабар беради: Жанубий Вьетнам Озодлик армиясининг қисмлари Баубанк деган жойдаги Америка батальонига 5 март саҳарда тўсатдан жуда катта зарба берди. Ватанпарварлар Америка батальонини батамом тормор келтириб, жуда кўп ҳарбий анжомларни қўлга туширдилар.

* * *

ХАНОЙ. Америка интервенциячилари ва уларнинг малайлари Жанубий Вьетнамнинг озод қилинган районларига қарши олиб борилган жанглар вақтида катта талафот бердилар. Бу жангларда Америка қўшинлари ва малайларининг 60 батальонга яқин аскари қатнашди.

Вьетнам информация агентлигининг хабарида айтилишича, Жанубий Вьетнам озодлик армиясининг жангчилари шу ҳужумларни даф қилиб, январь-февраль ойларида душман солдатлари ва офицерларидан 11.500 кишини, жумладан америкаликлардан 8.000 дан кўпроқ кишини йўқ қилиб ташладилар.

* * *

САЙГОН. Франс Пресс информация агентлиги хабар беради: Америка 25-дивизиясининг танк батальони Сайгонга келди. Бу дивизиянинг моторлаштирилган икки бригадаси Жанубий Вьетнамга илгари келган эди ва Жанубий Вьетнам ватанпарварларига қарши уруш ҳаракатларида қатнашмоқда.

«ТОШКЕНТ—ТАРИХДА КАТТА БОСҚИЧ»

КАРОЧИ. Покистон юстиция ва парламент ишлари министри С. М. Зафар, Ҳиндистон билан Покистон министрларининг яқинда Равальпиндида ўтказилган учрашуви Тошкент Декларацияси самарали эканлигини кўрсатиб турибди, деди. Министр Лохурда ўтказилган митингда гапириб, Покистон Тошкент Декларациясини тўла равишда амалга оширишга тайёр, деди.

КАРОЧИ. Покистон ташқи ишлар министрининг ўринбосари Оға Шоҳ Покистонга келган совет журналистлари делегацияси билан суҳбатда Покистон СССРнинг тинчликни сақлашга қаратилган ҳаракатларини ҳамиша қувватлай беради, деди. Равальпиндида дўстона вазиятда ўтган суҳбатда у, Тошкентдаги учрашув ва Тошкент Декларацияси «бутун дунё тарихида катта босқич бўлди», деб таъкидлади. (ТАСС).

ЖАММУ ВА КАШМИР ШТАТИ ТОШКЕНТ ДЕКЛАРАЦИЯСИНИ МАЪҚУЛЛАМОҚДА

ДЕҲЛИ, 9 март. (ТАСС). Жамму ва Кашмир штати қонун чиқарувчи мажлисининг барча депутатлари губернаторнинг мажлисга мурожаатини муҳокама қилиш вақтида Тошкент Декларациясига айниқса кўп эътибор бердилар. Пресс Траст оф Индиа агентлигининг Жамму штатидан берган хабарига кўра, музокараларда сўзга чиққан депутатлар Декларация имзоланишини якдиллик билан маъқулладилар ва мазкур Декларация моддаларини қатъият билан ва оғишмай бажаришга чақирдилар.

ИНДИРА ГАНДИНИНГ АЙТГАНЛАРИ

ДЕҲЛИ. Ғарбий Бенгалия ва Ассам штатларида кейинги вақтларда студентларнинг ғалаёнлари ва ҳукуматга қарши чиқишлар бўлиб ўтганлиги сабабли Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди шу штатларнинг бир қанча шаҳарларини бориб кўрди. Индира Ганди матбуот вакилларига баёнот бериб, ҳукумат «Мизо тоғлик округидаги аҳволни нормаллаштирмоқ учун тезда қатъий чоралар» кўрмоқда, деди. Бош министр округнинг маъмурий маркази бўлган Айжал шаҳрини армия тўла равишда контроль қилиб турганлигини айтди.

Пресс Траст оф Индиа агентлигининг Шиллонгдан берган хабарида айтилишича, Айжал шаҳри исёнчилардан батамом тозаланган. Аммо округнинг ўзида ҳарбий операциялар давом эттирилмоқда. Тартибни батамом тиклаш учун бу округга ҳинд қўшинларининг янги қисмлари юборилди.

(ТАСС).

БОЛАЛАР ВА ЁШЛАР ПРОБЛЕМАЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН БИРИНЧИ ОСИЁ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

БАНГКОК, 9 март. (ТАСС). Кеча бу ерда болалар ва ёшлар проблемаларига бағишланган биринчи Осиё конференцияси очилди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти болаларга ёрдам кўрсатиш фондининг ташаббуси билан чақирилган ва 24 мамлакат вакиллари қатнашаётган бу конференция Осиё болалари ва ёшларини ўқитиш, овқатлантириш ва соғлиғини сақлаш проблемаларини муҳокама қилади.

Конференцияда Ўзбекистон ССР соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари У. О. Орипов бошчилигидаги Совет делегацияси иштирок этмоқда.

Конференцияни Таиланд Бош министри Таном Киттикачон очди.

ИРҚИЙ КАМСИТИШНИ ТУГАТИШ ТЎҒРИСИДАГИ КОНВЕНЦИЯ ИМЗОЛАНДИ

НЬЮ-ЙОРК. Совет Иттифоқи, Белоруссия ССР ва Украина ССР ирқий камситишнинг ҳамма формаларини тугатиш тўғрисидаги халқаро конвенцияга биринчилар қаторида имзо чекдилар. Бу конвенция Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 20 сессиясида қабул қилинган эди. Конвенцияда ирқий камситишнинг ҳамма турлари ва уни пропаганда қилиш қораланади. (ТАСС).

ЛЕЙБОРИСТЛАР МАНИФЕСТИ

ЛОНДОН. Ҳукмрон лейбористлар партияси Англиядаги сайловчиларга мурожаат қилиб, уларни лейбористлар партиясининг мамлакатни идора қилиш муддатини яна беш йилга чўзишга даъват қилди.

Манифестда муддатидан олдин ўтказилаётган сайловлар лейбористларнинг ўзлари мўлжаллаб қўйган йўлни ўтказишлари учун парламентга ҳукумат тарафдорларининг мустаҳкам равишда кўпчилик бўлиб қолишига эришиш мақсадини кўзламоқда, дейилади.

Янги манифестда, меҳнат унумдорлигини ва ялпи миллий маҳсулотни кўпайтирмоқ учун касаба союзлар «ошиқча» талаблар қўймасликлари керак, деб огоҳлантирилади.

Халқаро сиёсат соҳасида лейбористлар ҳукумати тинчликка ва қуролсизланишга даъват қилувчи бир қанча дабдабали гапларни айтган. Лейбористларнинг раҳбарлари, биз қуролсизланишга интилаётирмиз, деб айтаётган бўлсалар ҳам аммо «стратегия ядро кучларига халқаро тус бериш» ниятидамиз, деб эълон қилмоқдалар. (ТАСС).

Франциянинг Урта Ер денгизи соҳилидаги кемасозлик корхоналари ишчилари ўзларининг меҳнат қилиш ҳуқуқлари учун бир ойдан буён қаттиқ кураш олиб бормоқдалар. Чапдаги суратда: Пор-де-Букедаги «Прованс» кемаси (ўнгдаги сурат) қурилишида банд бўлган ва забастовка эълон қилган ишчиларнинг намойиши. Улар корхона эгалари корхонани беркитиб қўйиш ниятидан воз кечмагунча кемани сувга туширишни тўхтатиб турмоқчилар.

Кейстон—ТАСС фотоси.

ИМТИҲОН

Футбол

Футбол бўйича мамлакат чемпионатининг бошланишига бори-йўғи бир ой қолди. Хўш, бу катта курашга командалар тайёрми-йўқми? Бу саволга ҳозир мамлакатимизнинг турли шаҳарларида ўтказилаётган турнир ўйинлари, ўртоқлик учрашувлари озми-кўпми жавоб бериши керак. Қисқаси, бу ўйинлар катта кураш олдидаги имтиҳондир.

Ана шундай учрашувлардан бири ўтган куни Тошкентда ўтказилди. Севимли «Пахтакор» командамиз Москванинг «Спартак» футболчилари билан куч синашди. Бу ўйинда ҳар икки команданинг ҳам кучли, ҳам ожиз томонлари яққол намоён бўлди. Москвалик спортчилар тўпни бир-бирларига узатишда анча маҳорат кўрсатган бўлса, ҳамшаҳарларимиз худди мана шу соҳада ҳали бўш эканликлари маълум бўлди. «Пахтакор» составида ўнг қанот ҳужумчи Б. Абдураимовнинг йўқлиги жуда сезилиб қолди. Бу ўринда ўйнаган Любушин эса рақиб ҳимоячиларига нисбатан бўш ўйнаб, тўпни ҳадеб олдириб қўяверди. Бизнинг командада В. Тожиров, Ҳ. Раҳматуллаев, Ю. Пшеничников анча яхши ўйнади. Меҳмонлардан эса Г. Лагофет, А. Осянин, Мешчеряков ўз маҳоратларини кўрсатишди.

Ўйиннинг биринчи ярми меҳмонлар учун хунук тугади. 36-минутда пахтакорчиларнинг марказий ҳужумчиси Ҳ. Раҳматуллаев ўнг қанотдан кучли ва аниқ зарба билан тўпни мўлжалга тўғри йўналтириб, меҳмонларимиз дарбозабони В. Маслаченкони доғда қолдирди. Ҳисоб—1:0. Лекин ўйиннинг иккинчи қисмида меҳмонлар майдон эгаларидан кўра яхшироқ ўйнаб, 68-минутда ҳисобни тенглаштиришга муваффақ бўлдилар. «Спартак» ҳужумчиси Г. Лагофет бизнинг дарбоза қаршисида юз берган тўс-тўполондан фойдаланиб, эпчиллик билан тўпни Ю. Пшеничников қўриқлаётган дарбозага киритишга муваффақ бўлди.

Бу ўйин «Пахтакор» командаси коллективининг камчиликларини яққол кўрсатган экан, тренерларимиз энди ана шу камчиликларни тезроқ тугатишга ҳаракат қилишса, айни муддао бўлар эди.

Н. УЛУҒЖОНОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Қўшиқлар. 9.30 — Оркестр пьесалари. 10.10 — Р. Штраус. «Дон Жуан» симфоник поэмаси, 11.10 — Фан ва турмуш, 11.30 — Концерт, 12.15 — Топишмоқли концерт, 12.50 — Ўзбекистон шоиси (рус.), 13.40 — Эстрада ансамбллари, 14.00 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун, 16.15 — Белоруссия халқ чолғу оркестри, 17.00 — «Ёшлик» радиостанцияси, 18.10 — Рус халқ қўшиқлари, 18.30 — Концерт, 19.20 — Социалистик мамлакатлар куйлари, 20.00 — «Янги уфқлар» (рус.), 20.10 — Концерт, 20.45 — «Партиянинг социалистик революцияни ривожлантириш ва Совет ҳокимиятини мустаҳкамлаш учун кураши» (суҳбат), 22.00 — Дунё воқеалари, 22.10 — Комсомоллар талабига мувофиқ концерт, 22.40 — Шу кун ҳикоялари, 23.20 — Қишлоқ хўжалик ходимлари талабига мувофиқ концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.20 — **Биз — Самарқанддан** (45-мактабнинг «Ленинец» ансамбли концерти). 19.00 — **Экран янгиликлари,** 19.50 **Қизиқарли учрашувлар.**

Ўзбек тилида: 20.50 — **Телевизион янгиликлар,** 21.05 — **Пиллачиларнинг баҳор тараддуди,** 21.20 **Директивалар лойиҳасини ўқиб,** 21.35 — **Москва — Генуя** (бадиий фильм), фильмдан сўнг — **Эртаги кун программаси.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.10 — **Қизиқ ўйинчоқлар** (кичкинтойлар учун), 18.35 — **Тошкент янгиликлари,** 18.45 — З. Палиашвили. **Этери қўшиғи.**

Рус тилида: 20.25 — **Баҳор эшик қоқади** (мактаб ўқувчилари учун), 21.05 — **Диққат, операция бораётир** (илмий-оммабоп фильм), 21.25 **Тошкент янгиликлари,** 21.35 — **Музика билан дўстлашиб** («Юность» студияси), 22.10 — **Шаҳдам қадамлар билан** (телефильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/III да **Травиата,** 12/III да **Мазепа.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/III да **Қонли сароб,** 12/III да **Мирзо Улуғбек.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 11/III да **Нодира,** 12/III да **Зуҳранинг мантублари.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — 12/III дан **«Лўлилар» аттракциони** ва бошқа цирк томошалари. Аттракционнинг бадиий раҳбари — **Я. Брестлер.** Кеч соат 8 да бошланади. Олдиндан билет сотувчи касса эрталаб соат 11 дан кеч 6 гача ишлайди. Якшанба куни 3 марта томоша кўрсатилади.

КИНО

Хотинлар — САНЪАТ САРОЙИ, «МИР», СОБИР РАҲИМОВ номли, НАВОИЙ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ЁШ ГВАРДИЯ» (кундуз соат 4 яримдан).

Момақалдироқ сари (1 ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ИСКРА», «СПУТНИК», «ВОСТОК», «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун), «ДРУЖБА» 1-залда (эрталаб соат 11, кундуз 2, 5 ва кеч 7-50 минут, 2-залда кундуз 12 ва 3 да).

Қоғоз одам — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 11-45, кундуз 3-20 ва кеч 6-40 минутда), «СПУТНИК» (эрталаб 11, кундуз 3, 4 ва кеч 9 да), «ДРУЖБА» (кеч 6, 8 ярим ва 10 да).

Чингизхон авлоди (эрталаб соат 9-50, 11 ярим ва кундуз 1-10 минутда). **Денгиз сари** (кундуз 2-50 минутда) — «ЁШ ГВАРДИЯ».

Текширилди, миналар йўқ — «ЮЛДУЗ» (кундуз соат 5, кеч 7 ва 9 да).

Номаълум солдатлар бўлмайди — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 ва кундуз 4 да).

ҲАМЗА НОМЛИ ЛЕНИН ОРДЕНЛИ УЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА

ТЕЗ КУНДА

Шекспир асари

ҚИРОЛ ЛИР

3 пардали трагедия.

Ўзбекистон халқ шоири **Ғафур Ғулом таржимаси.**

Саҳнага қўювчи — Ўзбекистон ССР халқ артисти **Н. В. Ладигин,** режиссёр — **Н. Отабоев,** рассом—Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби **Д. В. Ушаков,** композитор — СССР халқ артисти, Ленин мукофоти лауреати **Д. Д. Шостакович,** жангларни саҳналаштирувчи — **П. С. Дроздов.**

НИЗОМИЙ НОМЛИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

ВАКАНТ ВАЗИФАЛАРДА ИШЛАШ УЧУН

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра мудирлари: умумий тилшунослик (профессор, филология фанлари доктори), музика назарияси ва миллий чолғу асбобларини чалиш (доцент, старший ўқитувчи), хор дирижёрлиги ва қўшиғи (профессор, доцент), математик анализ (профессор);

кафедра профессорлари: математика методикаси, математик анализ кафедраларига;

кафедра доцентлари: рус тили, чет тиллар, рус ва чет эл адабиёти, ўзбек тилшунослиги, ўзбек адабиёти, ўзбек тили ва адабиёти методикаси, педагогика, СССР тарихи, умумий тарих, ботаника, табиий география, мактабгача тарбия педагогикаси, расм ва живопись, бошланғич таълим методикаси, зоология, умумий физика, жисмоний тарбия кафедраларига;

кафедра старший ўқитувчилари: рус тили, чет тиллар, умумий математика, зоология, ботаника, табиийёт методикаси, педагогика, умумий тарих, мактабгача тарбия педагогикаси, математик анализ кафедраларига;

кафедра ассистентлари: рус тили, ботаника, зоология, химия, жисмоний тарбия (даволаш группалари учун) кафедраларига.

Ариза бериш муддати — 25/III гача.

Ариза тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар, Педагогическая кўчаси, 103-уй, кадрлар бўлими.

СССР Транспорт қурилиши министрлигининг

БУТУНИТТИФОҚ ДАВЛАТ ЙЎЛ ИЛМИЙ ТЕКШИРИШ ИНСТИТУТИ — «СОЮЗДОРНИИ»

институтнинг Тошкент шаҳрида жойлашган Ўрта Осиё филиалидаги вакант вазифаларда ишлаш учун

КОНКУРС

ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Тош материаллар лабораториясининг мудири: (фанлар кандидати).

младший илмий ходимлар: ер полотноси, йўл қопламалари қуришни ташкил қилиш ва механизациялаш, грунтларни мустаҳкамлаш лабораторияларига, йўл қурилиши экономикаси ва ташкил қилиш секторига.

Конкурс муддати — 1/IV гача.

Ариза билан конкурс низомига мувофиқ ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Тошкент шаҳар, Комсомол 40 йиллиги кўчаси, 22-уй.

МУАССАСА, КОРХОНА ВА ТАШКИЛОТЛАР ДИҚҚАТИГА!

Республиканинг марказий ва область архивлари ҳузурида

ИДОРА АРХИВЛАРИНИ ИШЛАЙДИГАН

ХОЗРАСЧЁТ ГРУППАЛАР ТУЗИЛГАН

Хизмат ҳақи перечисление тартибида олинади.

Шу муносабат билан, идора архивларини ишлашга бошқа ташкилот ва кишиларни жалб қилиш мумкин эмас.

Узбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Архив бошқармаси.

МИНИСТРЛИКЛАР, МУАССАСА, КОРХОНА ВА ИНСТИТУТЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ИЗОТОП» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ

Тошкентдаги

РЕСПУБЛИКАЛАРАРО КОНТОРАСИ

технологик контролнинг изотоп асбоблари, дозиметрия ва радиометрия аппаратлари, геофизика асбоблари ва ҳимояускуналари учун

1967 йилга

заявкалар

ҚАБУЛ ҚИЛА БОШЛАДИ

Заявка бериш муддати—1966 йил 1 июлгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар-100, Шота Руставели кўчаси, 45-уй.

«МОНТАЖХИМЗАШЧИТА» ТОШКЕНТ МОНТАЖ БОШҚАРМАСИ

3-20 миллиметр қалинлигида

ВИННИПЛАСТ ЧИҚИНДИЛАРИ

СОТАДИ

Мурожаат учун адрес: Чиғатой кўчаси, 8-тупик, 2-уй. Телефон 4-00-85.

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг Тарих ва археология институти коллективи институтнинг старший илмий ходими Э. Ҳожиевга онаси

Кундузой

ҲОЖИЕВА

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

Бизнинг адрес ва телефонлар СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, № 26. Редактор — 26545. Редактор ўринбосарлари — 27914, 29323. Масъул секретарь — 34455. Масъул секретарь ўринбосарлари—27283. Партия турмуши — 33469, 27221. Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — 31226. Коммунистик тарбия — 31455. Саноат, капитал қурилиши ва транспорт — 34780. Совет қурилиши — 33258. Қишлоқ хўжалик — 27604. Адабиёт ва санъат — 32036, 27221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 34451. Маҳаллий ахборот — 32347. Оммавий ишлар ва хатлар — 29005, 33553. Иллюстрация — 34524. Стенографистка — 27343. Эълонлар — 28142. Корректура — 27162. Коммутатор—30249, 30250, 30251, 30252, 30253, 30254, 30255, 30256, 30257, 30258.

№ Г — 58. || Индекс 64543. || Узбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. || Р. 00180